

Pokyny pro poskytovatele obsahu - Vystavení textových zdrojů pomocí OAI-PMH

(Listopad 2008)

(Pokyny pro správce repozitářů k vystavování digitálních vědeckých zdrojů pomocí OAI-PMH a Dublin Core Metadata, umožnění interoperability homogenizací výstupů z repozitářů.)

Stručný obsah

Pro komunikaci je obecně důležité, aby osoba B byla schopna porozumět tomu, co říká osoba A. K takovému vzájemnému porozumění je třeba společný základ, základní slovník včetně znalosti významu věcí. Počínaje takovým okamžikem je možno začít s úvahami. Aby bylo možno podpořit vědeckou komunikaci s využitím repozitářů, měly by repozitáře hovořit stejným jazykem, a je tudíž velmi důležité pro to vybudovat společný základ.

Z technického hlediska vytváříme společné základy zavedením „interoperability“. Interoperabilita může být řízena na různých úrovních. V Pokynech k DRIVER se v zásadě snažíme dosáhnout interoperability na dvou úrovních: syntaktické (využití OAI-PMH a OAI_DC) a sémantické (použití slovníků).

Obsah

Úvod	7
Poděkování tvůrcům příspěvků (verze 1.0)	7
Poděkování tvůrcům příspěvků (Verze 2.0)	7
Editoři	7
Specialisté a recenzenti	7
O DRIVER	8
Co je DRIVER	8
DRIVER jako datová infrastruktura	8
Informační prostor stávajícího DRIVER	8
Problémy	9
Co výzkumníci očekávají	9
Fulltextový problém	9
Co dále?	9
O Pokynech k DRIVER	9
Proč používat Pokyny k DRIVER?	9
Jak postupovat podle Pokynů k DRIVER (kontrola platnosti)	9
Co když nejsem ve shodě?	10
Existuje podpora?	10
Rozsah Pokynů k DRIVER	10
Další zdroje	12
Nástin – shrnutí pokynů k DRIVER	13
Část A Textové zdroje	13
Část B – Metadata	14
Část C – Implementace OAI-PMH	14
Co je nového	15
Kapitola 1. Použití OAI-PMH	15
Tvorba názvů setů projektu DRIVER	15
Velikost dávky harvestu	15
Životnost resumption token	15
Strategie nakládání s vymazanými soubory	15
Kapitola 2: Použití METADAT OAI-DC	16
Identifikátor	16
Datum	16
Práva	16
Jazyk	17
Tvůrce	17
Zdroj	17
Typ	17
Formát	18
Kapitola 3: Použití optimálních postupů OAI_DC	18
Mapování typů – DRIVER	18
Mapování verzí – DRIVER	18
Použití OAI_DC pomocí vysokoškolských kvalifikačních prací	19
DC:SOURCE a DC:RELATION	19
Kapitola 4: Použití balení složných objektů	19
Kapitola 5: Použití Slovníků a Sémantiky	22
Kapitola 6: Příloha: Použití značek kvality	22

Pokyny Driver 2.0

Kapitola 7: Příloha: Použití stálých identifikátorů	22
Kapitola 8: Příloha: Použití výměny statistických údajů o použití	23
Kapitola 9: Příloha: Použití práv k duševnímu vlastnictví (PDV)	23
Použití OAI-PMH	24
Úvod	24
Poznámka:	24
Poděkování	24
Podklady	24
Definice a koncepce: položka, záznam a jedinečný identifikátor	24
Položka a záznam	24
Identifikátor	25
Název předpony metadat	25
Dokument DIDL	26
Datový otisk	26
Skladba datového otisku	26
Smazané záznamy	27
Resumption token	28
Velikost harvestované dávky	29
Pojmenování setu DRIVER	29
Definování obsahu setu DRIVER	29
Umístění setu	30
AdminEmail pro zpětnou vazbu chybného zápisu	30
Deklarace předpony a jmenných prostorů	32
Ověření platnosti XML	34
Oznámení o změně repozitáře	36
Použití metadat OAI_DC	37
Poděkování	37
Definice	37
Úvodní poznámky	38
Rozsah	38
Minimální požadavky	38
Doporučení	38
Prvky: krátký popis	40
Nekvalifikované DV: oai_dc	40
Prvky: úplný popis	41
Název	41
Tvůrce	42
Předmět	43
Popis	45
Vydavatel	45
Příspěvatel	46
Datum	47
Typ	48
Formát	50
Identifikátor	51
Zdroj	52
Jazyk	53
Vztah	53
Pokrytí	54
Práva	55

Cílová skupina	56
Použití optimálních postupů pro OAI_DC	57
Mapování typu – DRIVER	57
Typy verze 1.1 do typů verze 2.0 DRIVER	57
Slovník typů E-Print pro typy DRIVER verze 2.0	58
Mapování verze DRIVER	59
Typy verze E-Print pro Pokyny k DRIVER verze 2.0 Typy verzí	59
Běžné termíny verze pro Pokyny k DRIVER verze 2.0 Typy verzí	59
Verze článků v časopisech (JAV) Verze technické pracovní skupiny pro Pokyny k DRIVER verze 2.0 Typy verzí	60
Použití OAI_DC pro účely VŠ kvalifikačních prací	60
Příklad	61
DC:SOURCE a informace o citaci	62
DC:RELATION a odkazy na související objekty	62
Použití MPEG-21 DIDL (kontejner xml) – balení složených objektů	64
Úvod a cíl	64
Základní informace	64
Odpověď OAI s dokumentem DIDL	65
DIDL jako obal	66
Kořenový prvek: dokument DIDL – identifikační atribut	66
Prvky deskriptoru položky (nepovinné)	67
Obsah deskriptoru: Identifikátor položky	68
Obsah deskriptoru: Položka změněna	68
Obsah deskriptoru: Položka Typ objektu	69
Složený prvek: Informace o složitosti položky	69
Typ objektu: Položka metadat	72
Typ objektu: Položka objektu	73
Typ objektu: Položka výchozí stránky	75
Příklad DIDL vloženého do OAI-PMH	76
Použití slovníků a sémantiky	82
Info-eu repo – jmenný prostor pro „URIifikaci“ „URIifikovaného“ schématu a identifikátorů	82
Identifikace autora	82
Formát DAI	82
Stálost DAI	83
Klasifikace předmětu	83
Slovník typu publikace	84
Slovník verze	87
Kódovací schémata	87
Přílohy: Budoucí zájmové body	89
Příloha: Použití značek kvality	90
Příloha: Použití stálých identifikátorů	91
Plán implementace využití stálých identifikátorů URN:NBN	93
Příloha: Využití výměny statistických dat o použití	95
PIRUS: Statistické údaje o využívání vydavatelských a institucionálních repozitářů	95
Statistické údaje o otevřeném přístupu	95
Předběžné výsledky projektu Statistické údaje o otevřeném přístupu	96
Cíle Statistických údajů o otevřeném přístupu	96
Informace potřebné k vytvoření COUNTER, LogEC a IFABC	96

Pokyny Driver 2.0

Další informace v souladu s kontextovými objekty OpenURL	97
Další doporučení	97
Tabulka norem používání webu	98
Využití práv k duševnímu vlastnictví (PDV)	100

Úvod

Poděkování tvůrcům příspěvků (verze 1.0)

Martin Feijen, Maurice Vanderfeesten, Wolfram Horstmann, Friedrich Summann, Muriel Foulonneau, Karen Van Godtsenhoven, Patrick Hochstenbach, Paolo Manghi, Bill Hubbard

Poděkování tvůrcům příspěvků (Verze 2.0)

Při zpracování Pokynů k projektu DRIVER 2.0 verze jsme vycházeli z odborných znalostí mnoha lidí. Všichni tito lidé jsou odborníky a správci repozitářů. Tato skupina spolupracovala na tom, aby dosáhla takové interoperability, kterou je možno implementovat v praxi. Níže uvedení lidé proto schvalují a podporují Pokyny k DRIVER 2.0.

Editoři

- Maurice Vanderfeesten, (SURFfoundation, Nizozemí)
- Friedrich Summann, (Univerzita Bielefeld, Německo)
- Martin Slabbertje, (Univerzita Utrecht, Nizozemí)

Specialisté a recenzenti

- Stefania Biagioni, (CNR, Itálie)
- Paolo Manghi, (CNR, Itálie)
- Maria Bruna Baldacci, (CNR, Itálie)
- Friedrich Summann, (Univerzita Bielefeld, Německo)
- Martin Slabbertje, (Univerzita Utrecht, Nizozemí)
- Thomas Place, (Univerzita Tilburg, Nizozemí)
- Benoit Pauwels, (Svobodná univerzita Brusel, Belgie)
- Patrick Hochstenbach, (Univerzita Gent, Belgie)
- Karen van Godtsenhoven, (Univerzita Gent, Belgie)
- Niamh Brennan, (Trinity College Dublin, Irsko)
- Phil Cross, (projekt Intute and the Intute Repository Search, Velká Británie)
- Mikael Karstensen Elbæk, (Dánská technická univerzita (DTU), Dánsko)
- Maurice Vanderfeesten, (SURFfoundation, Nizozemí)
- Susanne Dobratz, (Humboldtova univerzita Berlín, Německo)

Pokyny Driver 2.0

- Frank Scholze, (Univerzita Stuttgart, knihovna, Německo)
- Wolfram Horstmann, (Univerzita Bielefeld, Německo)
- Barbara Levergood, (Univerzita Goettingen, projekt CACAO)
- Eloy Rodrigues, (Universidade do Minho, Portugalsko)
- Arjan Hoogenaar, (KNAW, Nizozemí)
- Armand Guicherit, (KNAW, Nizozemí)
- Ruud Bronmans, (KNAW, Nizozemí)
- Jos Odekerken, (Univerzita Maastricht, Nizozemí)
- Alenka Kavcic-Colic, (Library Research Centre at National and University Library, Slovinsko)
- Myriam Bastin, (Univerzita Luik, Belgie)
- Birgit Schmidt, (Univerzita Goettingen, Německo)

O DRIVER

Co je DRIVER

DRIVER (Digital Repository Infrastructure Vision for European Research – Vize infrastruktury digitálních repozitářů pro evropský výzkum) (dále jen DRIVER) je projekt vedený konsorciem financovaným z evropských fondů, které buduje organizační a technický rámec celoevropských dat umožňující vyspělé využívání informačních zdrojů ve výzkumu a vyšším vzdělávání. V rámci projektu DRIVER je vyvíjena infrastruktura služeb a dat. Obě dvě jsou navrženy tak, aby bylo možno sladit stávající zdroje a služby sítě repozitářů.

DRIVER jako datová infrastruktura

Datová infrastruktura vychází z místních síťových zdrojů, jako jsou vědecké publikace, které jsou shromažďovány v digitálních repozitářích institucí a výzkumných organizací. Tyto zdroje bude využívat DRIVER a tato budou agregována na evropské úrovni. Aby byla zajištěna vysoká kvalita agregace, DRIVER poskytne jakékoliv dostupné prostředky k její harmonizaci a validaci. DRIVER bude respektovat místo původu zdrojů tím, že je označí informací o místním repozitáři. DRIVER pak dále odkáže na místní repozitář v okamžiku, kdy dojde ke stažení zdroje místo poskytnutí samotného zdroje. DRIVER zpřístupní údaje k opětovnému použití prostřednictvím OAI-PMH všem partnerům v síti DRIVER – poskytovatelům informací.

Informační prostor stávajícího DRIVER

Počáteční fáze projektu DRIVER položila základy pro bohatou a ambiciózní celoevropskou infrastrukturu repozitářů. Prostor digitálních repozitářů je různorodý

s ohledem na různé země, různé zdroje jako je text, údaje nebo multimédia, různé technické platformy, různé politiky ohledně metadat atd. Existuje také společný základ pro velké části tohoto prostoru: hlavním typem zdrojů poskytovaných digitálními repozitáři je text a hlavním přístupem k nabízení takových textových zdrojů je Protokol iniciativy otevřené archivy pro sběr metadat. Proto se současná fáze projektu DRIVER zaměřuje na textové zdroje, které mohou být využívány s pomocí OAI-PMH.

Problémy

Co výzkumníci očekávají

Výzkumníci a další uživatelé digitálních informačních systémů od poskytování dat očekávají mnoho. Vyhledání dat by mělo být rychlé, přímé (několika kliknutími) a univerzální. Stávající kultura prostoru digitálních repozitářů těmto očekáváním nevyhází vstříc úplně. Zatímco byly zavedeny mnohé cenné služby pro vyhledání a získání bibliografických záznamů (metadata), samotný zdroj někdy zůstává skryt za několika dalšími stranami, jejichž dostupnost je omezena autorizačními postupy a které nejsou plně zpřístupněny nebo nelze vyhledat vůbec. Avšak optimální vědecká komunikace by vyžadovala, aby úplný zdroj byl dostupný jediným kliknutím. Kromě toho snadné vyhledání fulltextu a metadat usnadňuje strojové využití obsahu. Ani výsledný bibliografický záznam ani vyhledaný fulltext samy o sobě nemohou umožnit vývoj integrovaných vyspělých služeb, jako je na objektu založené hledání v kombinaci s prohlížením klasifikací, analýzy citací a podobně. To umožní pouze jejich kombinace.

Fulltextový problém

Posílení přímého přístupu k textovým zdrojům bylo shledáno největší výzvou v rámci zkoušek DRIVER. Ačkoliv konsorcium DRIVER věnuje veškeré možné úsilí k vyřešení tohoto problému technickým zpracováním agregovaných dat, provozovatel digitálních repozitářů může podporovat DRIVER místně tím, že konkrétním způsobem nabídne obsah. Tyto Pokyny k DRIVER umožní, aby se místní poskytovatelé byli schopni orientovat v tom, jakým způsobem mohou nabízet svůj obsah.

Co dále?

Vyhledání fulltextu s bibliografickými údaji je základním, ale nezbytným krokem k dosažení bohatých informačních služeb na základě digitálních repozitářů. Budoucí verze Pokynů k DRIVER týkajících se činností DRIVER II rozpracují další kroky s ohledem na další druhy informací, jako jsou primární údaje nebo multimédia, na další složité informační objekty, které se skládají z několika zdrojů.

O pokynech k DRIVER

Proč používat Pokyny k DRIVER?

Pokyny k DRIVER pro poskytovatele obsahu: Předložení textových zdrojů pomocí OAI-PMH umožní správcům nových repozitářů definovat jejich místní politiku správy dat a správcům již existujících repozitářů přijmout opatření ke zlepšení služeb a pro ty, kteří vyvíjejí platformy repozitářů, přidat další podpůrné funkce do budoucích verzí.

Jak postupovat podle Pokynů k DRIVER (kontrola platnosti)

Nabídka projektu DRIVER místním repozitářům umožní v blízké budoucnosti prověřit stupeň souladu s pokyny prostřednictvím webových rozhraní.¹ DRIVER také nabízí webovou podporu (viz níže odstavec „Existuje podpora?“). Pokud jsou splněny povinné charakteristiky požadované projektem DRIVER, repozitáři se dostává statusu validovaného poskytovatele projektu DRIVER. Pokud jsou splněny doporučené charakteristiky, repozitáři se dostává statusu budoucího osvědčeného poskytovatele projektu DRIVER. Validované repozitáře projektu DRIVER mohou znovu využívat data DRIVER k rozvoji místních služeb. Stávají se součástí sítě poskytovatelů obsahu DRIVER.

Co když nejsem ve shodě?

Nesoulad se všemi povinnými a doporučenými charakteristikami Pokynů k DRIVER nutně neznamená, že obsah repozitáře nebude harvestován nebo agregován projektem DRIVER. Ale v závislosti na konkrétních službách nabízených prostřednictvím infrastruktury DRIVER nemusí být obsah takových repozitářů prostě dohledatelný. Například vyhledávací služba, která nabízí sestavení seznamu pouze těch záznamů, které poskytují fulltextový odkaz, nemůže zpracovat veškeré obsahy repozitáře, který nabízí pouze záznamy metadat nebo zatemní fulltexty autorizačním postupem. Pokyny k DRIVER by měly pomoci rozlišit mezi těmito záznamy. Pokyny k DRIVER samozřejmě nepředepisují, které záznamy by měly být uchovávány v místním depozitáři.

Existuje podpora?

DRIVER nabízí podporu místním repozitářům s implementací Pokynů k DRIVER na individuálním základě. Podporu je možno poskytnout pomocí internetu² nebo osobně³. DRIVER je dostupný jakémukoliv možnému řešení, které může být realizováno centrálním zpracováním dat. Ale udržitelná, transparentní a měřitelná cesta k lepším službám vede přes místní repozitáře.

Rozsah Pokynů k DRIVER

Jsou Pokyny k DRIVER normou?

Ne. Ačkoliv centrální použití norem jako OAI-PMH jistě poskytuje pevný základ pro budování sítě jako DRIVER, jsou potřebné další Pokyny k DRIVER. Hlavní důvod je, že normy stále ponechávají prostor pro místní výklad a implementaci. Bez toho by norma nemohla existovat. Avšak tato otevřenost se stává překážkou k dosažení vysoké kvality služeb, dojde-li ke kombinaci různých způsobů implementace.

Jsou Pokyny k DRIVER stejné jako katalogizační pravidla?

Ne. Pokyny jsou nástrojem k mapování (nebo překladu) metadat použitých v repozitáři k Dublin Core metadatům, která byla harvestována sítí DRIVER. Nejsou určeny k tomu, aby byly použity jako pokyny k zadávání dat pro metadatové vstupy ve vašem repozitářovém systému.

Obsahují Pokyny k DRIVER pokyny na vědecké úrovni kvality?

Ne. Pokyny vám neříkají, které zdroje mají požadovanou úroveň kvality vědeckého obsahu a které nikoliv. Předpokládáme, že takovéto přesměrování bylo provedeno

¹ Ověření platnosti verze 1:0 Pokynů viz: <http://validator.driver.research-infrastructures.eu/>

² Webová stránka podpory DRIVER: <http://www.driver-support.eu>

³ Viz dokument „Rady k implementaci Pokynů k DRIVER“

na institucionální úrovni repozitáře. Jinými slovy předpokládáme, že kvalita zdrojů vystavených cestou harvestování je dostatečně dobrá.

Jaké jsou hlavní složky Pokynů k DRIVER?

Pokyny k DRIVER se v zásadě zaměřují na pět problémů: sbírky, metadata, implementace OAI-PMH, optimální postupy a slovníky a sémantika.

- S ohledem na sbírky v repozitáři je použití „setů“, které definují soubory otevřeného fulltextu, povinné. Jsou-li všechny zdroje v repozitáři textové, obsahují nejen metadata, ale také fulltext a všechny zdroje jsou dostupné bez autorizace, je použití setů nepovinné.
- S ohledem na protokol OAI-PMH byly definovány některé povinné a doporučené charakteristiky s cílem vyloučit problémy plynoucí z různých typů implementace v místních repozitářích.
- S ohledem na metadata byly definovány některé povinné a doporučené charakteristiky s cílem vyloučit sémantické nedostatky vyplývající z různorodých interpretací standardu DUBLIN CORE.

Kdo stojí za Pokyny k DRIVER?

Pokyny k DRIVER byly sestaveny lidmi, kteří mají letité zkušenosti s budováním a údržbou podobných sítí vzájemně propojených depozitářů jako je HAL ve Francii, DARE v Nizozemí, DINI v Německu, SHERPA ve Velké Británii a odborné znalosti zkušených poskytovatelů služeb, jako je BASE a komunitní organizace jako skupina OAI Best-Practice.

Co znamenají textové zdroje?

V této fázi projektu DRIVER se zaměřujeme na textové zdroje. Jako pracovní definice používáme následující:

- Textový zdroj: vědecké články, doktorandské práce, podkladové materiály. Elektronické knihy a podobné výstupy z vědeckého výzkumu
- Otevřený přístup: přístup bez jakékoliv formy platby, licence, kontroly přístupu, přístupového hesla atd., technická kontrola přístupu pomocí IP atd.

Mnohé repozitáře se používají k ukládání různých druhů zdrojů, například článků, elektronických knih, fotografií, video záznamů, datových setů a výukových materiálů. Tyto zdroje mají metadataové záznamy, které je popisují. Zdroje jsou zpravidla v digitálním formátu (ale ne vždy) a tyto digitální soubory jsou zpravidla uloženy v databázi, která je součástí systému repozitáře (ale ne vždy). Přístup ke zdrojům je zpravidla otevřený (ale ne vždy). V rámci sítě DRIVER se zaměřujeme na podmnožinu rozsáhlé domény zdrojů v evropských úložištích. Zaměřujeme se na textové zdroje v digitální formě, ke kterým existuje otevřený přístup.

Výzkum ukazuje, že tím pokryjeme více než 80 % všech dostupných zdrojů. Z tohoto důvodu první závazný pokyn Části A zní: „Repozitář obsahuje digitální textové zdroje“. To neznamená, že váš repozitář nemůže obsahovat jiné materiály a také jiné než digitální položky. Toto konstatování je výrazem zaměření sítě DRIVER na textové zdroje. Úplný seznam textových zdrojů je uveden v prvku dc: typ v metadataových pokynech v kapitole: Použití slovníků a sémantiky“ odstavec „Druh publikace“. Implementace v dc: type viz kapitola „Použití metadat OAI_DC“ odstavec „Typ“ nebo mapování se současně známým mapováním typu viz odstavec „Mapování typu DRIVER“ v kapitole „Použití optimálních postupů pro OAI_DC“.

Co znamenají „sety“?

Sety jsou standardní složkou protokolu OAI-PMH a používají se k zaměření na (odfiltrování) určité části repozitáře. Obsahuje-li váš repozitář také jiné než textové položky nebo jiné digitální položky nebo položky, přístup k nimž je zpoplatněn nebo pouze metadatové položky, můžete použít mechanismus „setu“ k odfiltrování těchto položek při sestavení nabídky vašeho obsahu do sítě DRIVER.

Další zdroje

Co dalšího bych měl vzít do úvahy?

Stávající zdroje byly použity jako vstup do těchto Pokynů k DRIVER a hodně úsilí bylo věnováno tomu, abychom se vyvarovali zvláštních řešení. Díky tomu se dá říci, že Pokyny k DRIVER využívají praktické zkušenosti a stávající celosvětové postupy.

- Síť DRIVER je modelována podle vzoru zavedených a zprovozněných rozšířených sítí poskytovatelů obsahu, zejména sítě DARE v Holandsku. Pokyny k DRIVER slouží jako model sítě DRIVER. Spíše než aby obsahovaly četné odkazy na pokyny používané po celém světě, Pokyny k DRIVER nejprve využily směrnic k síti DARE a dále je rozpracovaly zahrnutím optimálních postupů správců depozitářů a odborníků z celého evropského kontinentu. Zásadní a obzvláště důležité z hlediska podkladů byly následující dokumenty:
  - o Dokument nazvaný „POUŽITÍ NORMY SIMPLE DUBLIN CORE K POPISU ELEKTRONICKÝCH TISKŮ“, autoři Andy Powell, Michael Day a Peter Cliff z UKOLN, Univerzita Bath (Verze 1.2), který byl upraven na specifické požadavky ze strany programu DARE pod názvem „DRIVER Use of Dublin Core“ (Verze 2, listopad 2006), byl dále rozpracován v Pokynech k DRIVER, verze 2.0 s pomocí správců repozitářů – viz kapitola „Využití metadat OAI_DC“.
  - o Protokol iniciativy pro otevřené archivy pro harvestování metadat, verze 2.0, který byl také upraven ze strany DARE na specifické požadavky a je dostupný jako dokument pod názvem „Použití směrnic OAI-PMH v rámci sítě DRIVER“ (Verze 2, prosinec 2006), byl dále rozpracován v Pokynech k projektu DRIVER, verze 2.0 s pomocí správců depozitářů – viz kapitola „Použití OAI-PMH“
  - o Certifikát DIN „Dokument a publikační služby 2007“ (Verze 2, září 2006)⁴ je pevným základem pro to, co by mělo být vzato do úvahy při provozování depozitáře. Protože se DRIVER dívá na repozitáře z hlediska osoby doplňující do nich data, Pokyny k DRIVER neřeší aspekt popsáný v certifikátu DINI, který je určený jako směrnice upravující celkově místní provoz repozitáře. Místo toho Pokyny DRIVER vycházejí z předpokladu, že určitá kritéria obsažená v certifikátu DINI jsou při provozu repozitáře zohledněna.
  - o Dokument „Použití MODS v institucionálních repozitářích“⁵ byl vytvořen skupinou odborníků na metadata programu SURFshare a je používán holandskými úložišti. Tyto pokyny obsahují praktický seznam typů publikací k zajištění vyšší míry interoperability. Typy publikací vycházejí ze seznamu publikací dc:type převzatého z dokumentu „Využití DC sítí

⁴ <http://www.dini.de/documents/dini-zertifikat2007-en.pdf>

⁵

<https://www.surfgroepen.nl/sites/oai/metadata/Shared%20Documents/Use%20of%20MODS%20for%20institutional%20repositories-version%201.doc>

DARE“ v kombinaci s typy elektronických tisků a typy publikací používanými v METIS v široce rozšířeném Holandském informačním systému současného výzkumu (CRIS).

- o Verze identifikačního rámce⁶ dodala jednoduchou a praktickou taxonomii⁷ článků z časopisů a dalších položek. To se stalo doplňkem umožňujícím ještě lepší popis typů publikací ve vědecké práci.

Existuje pracovní řešení, které by vyřešilo mnoho problémů najednou?

Ano, viz kapitola „Použití MPEG-21 DIDL (kontejner xml) – balení složených objektů“. V rámci programu SURF DARE se ukázalo být užitečným zavést kontejner XML pro každý zdroj, který umožňuje harvestování zdroje v rámci OAI-PMH, obsahuje jednoznačný odkaz na zdroj (nikoliv před vloženou stránku), podporuje fulltextové indexování a umožňuje zobrazení složitých dokumentů skládajících se z několika souborů PDF. Kontejner XML je založen na jazyce Digital Item Declaration Language (MPEG21-DIDL)⁸. Byla vyvinuta také další řešení na bázi DIDL (například aDORe⁹, profily METS¹⁰) a další, která budou publikována v budoucnu (například OAI-ORE¹¹)

Nástin – shrnutí pokynů k DRIVER

Následující nástin shrnuje základní nastavení sítě DRIVER pro textové zdroje základních témat, použití metadat a implementaci protokolu OAI-PMH. Rozpracované podrobnosti je možno najít v následujících kapitolách.

Část A Textové zdroje

Povinné

- Repozitář obsahuje digitální textové zdroje (viz vysvětlení „Co znamenají textové zdroje“ na straně 13).
- Textové zdroje mají oblíbené a hojně rozšířené formáty (PDF, TXT, RTF, DOC, TeX atd.).
- Přístup k textovým zdrojům je otevřený a jsou dostupné přímo z repozitáře jakémukoliv uživateli po celém světě bez omezení, jako je autorizace nebo platba.
- Textové zdroje jsou popsány metadatovými záznamy.
- Metada a textové zdroje na sebe navázány odkazem takovým způsobem, že se koncový uživatel může dostat k textovému zdroji pomocí identifikátoru (zpravidla URL) obsaženém v metadatovém záznamu.
- Jakmile byla jednou URL zdroje zakódována do metadatového zdroje, je trvale adresná a nikdy se nemění ani se nemění její přiřazení.
- Jedinečný identifikátor identifikuje metadatový záznam a textový zdroj (bez odkazu na externí systémy, jako je systém národní knihovny nebo vydavatel).

Doporučené

- Transparentní ověření nezávadnosti textového zdroje.

⁶ <http://www.lse.ac.uk/library/vif/Framework/Essential/taxonomies.html>

⁷ <http://www.lse.ac.uk/library/versions/>

⁸ <http://xml.coverpages.org/mpeg21-didl.html>

⁹ <http://african.lanl.gov/aDORe/projects/adoreArchive/>

¹⁰ <http://www.loc.gov/standards/mets/mets-profiles.html>

¹¹ <http://www.openarchives.org/ore/>

- Opatření k zajištění kvality vystavených textových zdrojů (vědeckého obsahu) jako je omezení těchto textových zdrojů a uvedené ve výroční vědecké zprávě (nebo v nějakém srovnatelném materiálu).
- URL textového zdroje tak, je zakódována v metadatovém záznamu, je založena na stálém identifikačním schématu jako DOIs, URNs, ARKs
- Použití DIDL XML-kontejneru pro vystavení textových zdrojů (kapitola „Použití MPEG-21 DIDL (xml-kontejner) – Balení složených objektů“).

Část B – Metadata

Povinné

- Metadata jsou strukturována dle standardu Nekvalifikovaný Dublin Core (ISO 15836:2003).
- Jednotlivé prvky DC se musejí používat podle kapitoly „Použití OAI_DC metadat“ na straně 37.

Doporučené

- Přednostně využívejte metadata, která jsou strukturována podle komplexnějších schémat jako je standard Kvalifikovaný Dublin Core nebo MODS. (Pokyny k těmto komplexním schématům budou následovat v budoucí verzi Pokynů k DRIVER¹²).
- Doporučený jazyk je angličtina.
- Doporučený jazyk pro abstrakt (vlození abstraktu je nepovinné) článku je angličtina.

Část C – Implementace OAI-PMH

Povinné

- Repozitář musí být v souladu s OAI-2.0 a musí vyhovovat specifikacím kapitoly „Použití OAI-PMH“ na straně 24.
- Existence identifikátoru repozitáře a použití schématu OAI identifikátoru.
- Jestliže (a jedině jestliže) repozitář obsahuje v „Části A – Textové zdroje“ zdroje jiné než ty, které jsou povinné, je definován set OAI, který definuje sbírku digitálních textových zdrojů dostupných jako otevřené (Viz vysvětlení „Tvorba názvu setů DRIVER“, „Definice obsahu setu DRIVER“ a „Umístění setu“ na stranách 30).

Doporučené

- Ustanovení ke změně základní URL.
- Úplnost identifikační odpovědi včetně použití nepovinného popisu.
- Použití trvalé nebo přechodné strategie mazání.
- Použití velikosti dávky s příslušnou dobou platnosti resumption token.

---

¹² Náhled pokynů k MODS na adrese

<https://www.surfgroepen.nl/sites/oai/metadata/Shared%20Documents/Use%20of%20MODS%20for%20Institutional%20repositories-version%201.doc>

Co je nového

Kapitola 1. Použití OAI-PMH

Tvorba názvů setů DRIVER

Doplňující informace jako odpověď na otázky ohledně „Doporučených názvů setů dílčích sbírek pro „Otevřený přístup“ a „Embargovaný/odložený Přístup“ viz Tvorba názvů setů DRIVER na straně 29.

Vysvětlení: Doporučeno pro hybridní repozitáře obsahující směs čistých metadat a metadat s fulltextem pro použití setů DRIVER se záznamy, které obsahují otevřeně dostupný fulltext. Set DRIVER by také neměl obsahovat záznamy o odloženém přístupu, protože to vede jen k nedorozumění na straně koncového uživatele, když se snaží vyhledat materiál, ke kterému existuje otevřený přístup.

Neměla by být zvláštní doporučení k setům DRIVER týkajícím se vysokoškolských kvalifikačních prací.

Vysvětlení: Pokyny k DRIVER jsou určeny pro větší komunity. Harvestované eTheses by měly být rozpoznány podle termínů použitých ve slovníku typu publikace.

Velikost harvestované dávky

Zvyšte doporučenou velikost dávky ze 100 – 200 záznamů na dávku na 100 - 500 záznamů na dávku. Viz: Velikost harvestované dávky na straně 29.

Vysvětlení: Podle zkušeností dochází k problémům s narušením komunikace v OAI ListRecord poměrně vzácně. Nevyšší počet záznamů na jednu odpověď, jaký byl dosud zjištěn, je cca 6500 záznamů. Kladným důsledkem velké velikosti dávky je, že harvestování je velmi rychlé a tak mají takové repozitáře vysoký výkon.

Životnost resumption token

Lepší vysvětlení toho, proč je potřebné doporučení životnosti resumption token viz Resumption token na straně 28.

Vysvětlení: Existuje souvislost mezi životností, velikostí dávky a výkonem. Je-li výkon pomalý a velikost dávky malá, životnost resumption token by se měla zvýšit. Jinak harvestující osoba dostává jen stále dokola první dávku.

Strategie nakládání s vymazanými soubory

Text Pokynů k síti DRIVER vysvětluje nyní jasněji, proč je trvalá/přechodná strategie cenná pro repozitář i poskytovatele služby.

Vysvětlení: Výhodou toho, že si repozitář uchovává údaje o vymazaných položkách je, že poskytovatel služby nevystavuje záznamy, které už nejsou v repozitáři dostupné. Kromě toho tato strategie umožňuje harvestující osobě vyhnout se tomu, že pokaždé znova stahuje celý repozitář a zefektivňuje to proces harvestování.

Viz: Zrušené záznamy na straně 27.

Kapitola 2: Použití METADAT OAI-DC

Identifikátor

Jak nakládat s dalšími identifikátory, které jsou v repozitáři? Jsou identifikátory OAI povolené? Kam by měl identifikátor ukazovat? Jak by měly být vystaveny?

Vysvětlení: Identifikace zdroje byla rozšířena. Repozitář může použít jakýkoliv identifikátor, který je potřebný ke ztotožnění zdroje. Avšak musí existovat alespoň jeden použitelný identifikátor, který ukazuje na výchozí stranu s fulltextovým dokumentem nebo přímo na fulltextový dokument. V případě, že existuje více než jeden použitelný identifikátor, poskytovatel služby standardně použije k orientaci koncového uživatele první použitelný identifikátor na seznamu. Viz Identifikátor na straně 51.

Datum

Co dělat, není-li datum doporučené v Pokynech k síti DRIVER (datum vytvoření) v repozitáři k dispozici?

V pokynech k síti DRIVER: „Použití prvku DC „datum“ pro upřesnění hodnoty: > datum publikace. Upřednostňované datum je datum publikace, protože je to nejsmysluplnější a nejúčinnější datum pro koncového uživatele. Pokud není k dispozici žádné datum publikace, použijte jakékoliv jiné dostupné datum. Je lepší použít jedno datum než vůbec žádné.“ Viz Datum na straně 47.

Vysvětlení: Došlo ke dvěma změnám:

1. Datum vytvoření se změnilo na datum publikace, protože je to nejsmysluplnější datum pro koncového uživatele.
2. Pokud nelze použít výše uvedené, využijte další nejlepší nebo nejvhodnější datum k použití, lepší nějaké datum než vůbec žádné!

Co dělat s několika poli pro vepsání data?

V případě OAI-DC používejte pouze jedno datové pole, nejlépe datum publikace. Vysvětlení: Více než jedno datové pole působí nejednoznačně, protože prostý DC nemůže obsahovat kvalifikátory. Poskytovatel služby standardně používá pro účely zpracování, indexace a prezentace první datum na seznamu.

Viz Datum na straně 47.

Práva

Vysvětlení jak používat dc:field práv viz Práva na straně 79.

Jazyk

Doporučení ke kódování se změnilo na ISO 639-3. Plus ujištění, že ISO 639-1 a –2 jsou stále povolené, protože je možno je vhodně mapovat.

Vysvětlení: Kódování ISO 639-3 pracuje s více jazyky než ISO 639-1 včetně dokonce historických jazyků a subregionálních jazyků. Díky tomu lze lépe vysvětlit jisté publikace. ISO 639-2 má dva druhy kódování (b a t), které nejsou jednoznačné při použití OAI-DC. Posledně jmenovaný neumožňuje použití atributu, který stanovuje, které ze dvou kódovacích schémat bylo použito.

Viz Jazyk na straně 76.

Tvůrce

Podle Pokynů k síti DRIVER: „Pokyn k použití v případě, že jsou k dispozici jak původní, tak i úplný název : <dc.creator> Janssen, J. (John) </dc.creator>.

Poznámka: Co znamená v kontextu pokynu k použití „jak původní, tak i úplný“?

Změna úplného jména a křestního jména na první jméno.

Vysvětlení: Doporučuje se použít standardizovaný způsob psaní jmen, takže použijte styl psaní použitý především vydavatelem. Pokud to není možné, použijte bibliografický styl psaní APA jako v referenčním seznamu, pokud je to možné. Pokud jsou k dispozici jak iniciály a první jméno(a) (odkazující na iniciály) osoby, použijte formátování, kde je první jméno napsáno mezi zakřivenými závorkami za jménem napsaným stylem APA. Skladba by pak měla být: {příjmení}, {iniciály} ({první jméno})
Například:

- John Kennedy bude: Kennedy, J. (John)
- John F. Kennedy bude: Kennedy, J.F. (John)
- John Fitzgerald Kennedy bude: Kennedy, J.F. (John, Fitzgerald)
- a J.F. Kennedy bude: Kennedy, J.F. protože první jméno nebylo k dispozici.

Viz Tvůrce na straně 59.

Zdroj

Nefungující odkaz na Pokyny ke kódování bibliografických citací v metadatech dle normy Dublin Core. Změněno na <http://epub.mimas.ac.uk/DC/dc-citation-guidelines/to http://dublincore.org/documents/dc-citation-guidelines/> .

Typ

Změna slovníku

S ohledem na trvající zmatení společenství mezinárodních repozitářů ohledně termínů typů publikace, vyvinuli odborníci DRIVER dva oddělené slovníky. Jeden, který vysvětluje jen typ publikace a jeden, který vysvětluje verze použité ve vědecké

komunikaci. Typy verzí je možno dodat do typů publikací s cílem umožnit více podrobností, které by poskytly o publikaci ještě více informací.

Typy publikací jsou velmi dobře promyšlené typy, které nevysvětlují typ dokumentu, ale typ publikace. Tyto publikace byly použity v běžných vědeckých procesech. Termíny jsou použity tak, aby byla vytvořena rovnováha mezi nepříliš konkrétním (které se týká jediné výzkumné komunity) a ne příliš generickým.

Další věc, která chyběla, je jmenný prostor, který vytváří úroveň oprávnění kontrolovaného slovníku. Jmenný prostor URI info:eu-repo byl speciálně autoritami poskytován k použití pro tento účel.

Slovník DRIVER byl pro typy publikací vytvořen podle těchto kritérií.

Viz: Slovník typů publikací na straně 84.

Typy verzí viz Slovník verzí na straně 87.

Diskuze k termínům

Rozdíl mezi Zprávou z konference a Přednáškou z konference?

Vysvětlení: Rozdíly byly odstraněny přechodem na abstraktnější a obecnější termín „Objekt z konference“.

Mapovat položky, které se mají předložit k veřejným projektům v externích výzkumných zprávách, technické zprávy ve výzkumných zprávách a úvodníky v článcích?

Vysvětlení: Mapování bylo provedeno. Viz: Mapování typů DRIVER na straně 57. Byly uvedeny definice termínů.

Formát

Vysvětlení: O omezeních seznamů formátů. Tento seznam je jen podmnožinou všech běžných formátů, které je v této oblasti možno použít. Přidali jsme dokument ve formátu Open Document Text: vnd.oasis.opendocument.text. Rozsáhlejší seznam je možno najít na adrese <http://www.iana.org/assignments/media-types/>
Formát viz strana 50.

Kapitola 3: Použití optimálních postupů pro OAI_DC

Mapování typu DRIVER

Vysvětlení: Jak mapovat místní kategorie [x] a kategorie [y] sítě DRIVER.

Viz Mapování typů DRIVER na straně 57.

Mapování verzí DRIVER

Vysvětlení: Jak používat různý status/verze publikace a jak mapovat místní kategorie [x] a kategorie [y] sítě DRIVER (verze).

Viz Mapování verze DRIVER na straně 59.

Použití OAI_DC pomocí vysokoškolských kvalifikačních prací

Vysvětlení: Jak používat OAI_DC s e-Theses a dizertace bez ztráty operability. Viz Použití OAI_DC s vysokoškolskými kvalifikačními pracemi na straně 60.

DC:SOURCE a DC:RELATION

Vysvětlení: Jak používat pole DC:source a dc:relation s ohledem na vědeckou komunikaci a repozitáře.

Viz: DC:SOURCE a informace o citacích na straně 62 a DC:RELATION a odkazy na související objekty na straně 62.

Kapitola 4: Použití balení složených objektů

Bylo provedeno několik významných změn.

- Nesprávné umístění schématu DIDL, není možné prověření platnosti
- Úprava odkazu jmenný prostor info:eu-repo
- Úpravy jsou také v příkladu
- Změny s cílem splnit budoucí přenos identifikátorů autora

Přidejte jmenný prostor a změňte na platné místo jmenného prostoru.

```
<didl:DIDL
xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
xmlns:diext="http://library.lanl.gov/2004-04/STB-RL/DIEXT"
xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="
urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS          http://purl.lanl.gov/STB-
RL/schemas/2004-08/DIDL.xsd             urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS
http://purl.lanl.gov/STB-RL/schemas/2003-09/DII.xsd
http://library.lanl.gov/2004-04/STB-RL/DIEXT http://purl.lanl.gov/STB-
RL/schemas/2004-04/DIEXT.xsd">
```

Výsledek:

```
<didl:DIDL
xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
xmlns:dip="urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS"
xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="
urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS
    http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/did/didl.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS
    http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dii/dii.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS
    http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dip/dip.xsd">
```

Změny prvku kontejneru k vytvoření lepšího sémantického výkladu

```
<didl:DIDL>
<didl:Container>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
</didl:Container>
</didl:DIDL>
```

Výsledek:

```
<didl:DIDL>
<didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
</didl:Item>
</didl:DIDL>
```

Změny deklarace typu objektu na připojenou položku

```
<didl:Descriptor>
    <didl:Statement mimeType="text/plain">metadata</didl:Statement>
</didl:Descriptor>
```

Výsledek:

```
<didl:Descriptor> <!-- ObjectType of Item -->
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dip:ObjectType>info:eu-
repo/semantics/descriptiveMetadata</dip:ObjectType>
    </didl:Statement>
</didl:Descriptor>
```

- „Objekt“ se stává „objektovým souborem“
- „Výchozí stránka“ se stává „Výchozí stránkou“

Použití trvalého identifikátoru v DIDL

Toto vysvětluje polohu trvalého identifikátoru a „Umístění, které má být použito pro mechanismus přesměrování“.

Nahoře je třeba doplnit Prvek položky a Prvek složky/zdroje, které odkazují na použitelnou URL tohoto dokumentu DIDL bez prvků OAI-PMH. Pokud to není okamžitě možné, použijte URL výchozí stránky.

```
<didl:DIDL>

<didl:Item>
<didl:Descriptor>
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dii:Identifier>urn:NBN:nl:ui:10-
1705/6748398729821</dii:Identifier>
    </didl:Statement>
</didl:Descriptor>
...
<didl:Component>
    <!-- Actual resource of Item -->
    <didl:Resource mimeType="application/xml"
        ref="http://localhost/xmlContainer-
v2.3.xml"/>
</didl:Component>

    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>

</didl:Item>

</didl:DIDL>
```

Generická přípona metadat v OAI-PMH

Vysvětluje použití skutečného DIDL a nikoliv odvozeného schématu.

```
<request metadataPrefix="dare_didl"
```

Výsledek:

```
<request metadataPrefix="didl"
```

Kapitola 5: Použití Slovníků a Sémantiky

Slovníky byly vytvořeny s cílem učinit koncepce a termíny používané ve vědecké komunikaci v Evropě jednoznačnějšími.

Bylo proto vyřešeno několik dalších problémů:

- Typ dokumentu: tvorba verzí preprint a postprint
- Typ dokumentu: Jaký je rozdíl mezi „externím výzkumnou zprávou“ a „interní zprávou“?
- Zlepšení slovníku typů dokumentu
- Otázka, zda kapitola knihy ve slovníku info:eu-repo by měla být více generická pro účely lepšího výkladu poskytovatelů služeb – pro kombinaci termínů například kapitola část něčeho? Odpověď: Ne.
- Práce s verzemi časopisů – zdokonalený model.

Byla přidána kapitola o využití klasifikačních informací.

Doporučuje se dodat informace o využití klasifikace v repozitáři v Odpovědi na identitu a dodat klasifikaci do předmětu prvku „URI_fied“ pomocí autoritativního jmenného prostoru. Pokud se nepoužije žádné klasifikační schéma, DRIVER doporučuje Deweyho desetinné třídění.

Viz: Použití slovníků a Sémantiky na straně 22.

Kapitola 6: Příloha: Použití značek kvality

Viz příloha: Použití značek kvality na straně 90 pro výchozí dokument.

Pokyny k DRIVER 2.0 obsahují poskytují informace o významu kvality a interoperability. Značky kvality mohou být použity k zajištění stabilních a spolehlivých repozitářů, které mají delší trvanlivost a mají také archivní účel pro dlouhodobé uchování.

Příklady značek kvality mohou být: datový otisk a certifikát DINI.

Kapitola 7: Příloha: Použití stálých identifikátorů

Viz příloha: Použití trvalých identifikátorů na straně 91 pro výchozí dokument.

Trvalé identifikátory webových zdrojů jsou potřebné k vytvoření stabilní a spolehlivé infrastruktury. To se netýká technických záležitostí, ale hlavně dohod na organizační úrovni.

Pokyny k DRIVER mohou obsahovat určitá doporučení k implementaci pro správce repozitářů. Základem je **Zpráva o trvalých identifikátorech projektu PILIN.**

Byl uveden plán implementace.

Kapitola 8: Příloha: Použití výměny statistických údajů o použití

Viz příloha: Použití výměny statických údajů o použití na straně 95 pro výchozí dokument.

Aby bylo možno zjistit hodnotu otevřeného přístupu a nabídnout doplňkové služby vašim autorům, repozitáře by měly uvažovat o agregaci statistik o použití.

Dva projekty pomohou pochopit a rozpracovat pokyny pro výměnu statistických údajů o použití: PIRUS a OA-Statistik.

Kapitola 9: Příloha: Použití práv k duševnímu vlastnictví (PDV)

Viz Využití práv k duševnímu vlastnictví (PDV) na straně 100 pro výchozí dokument.

To řeší důležitý problém práv k používání a práv k ukládání. Musí to být implementováno v praxi. Pokyny k DRIVER by měly říkat něco o tom, jak by práva k použití a přístupová práva měla být vystavena a formátována v metadatech.

Použití OAI-PMH

Úvod

Tato kapitola vysvětluje, jak používat OAI-PMH způsobem, aby repozitáře a poskytovatelé služeb mohli nerušeně spolupracovat vytvářením interoperability na úrovni protokolu.

Poznámka:

Příklady použití pro DIDL: nepoužívejte je doslova! Pro přesné použití dokumentu DIDL viz platnou verzi specifikace dokumentu DIDL. Tento dokument má vyšší platnost než všechny příklady DIDL zde uvedené.

Poděkování

Tento dokument do velké míry vychází z diskuzí mezi správci repozitářů a SURF. Nabídlí své zkušenosti a doporučení k vytvoření Pokynů DROVER tak, jak jsou uvedeny v tomto dokumentu.

Podkladový materiál

Pokyny k DRIVER vycházejí z a týkají se Protokolu iniciativy otevřené archivy pro harvestování metadat, verze protokolu 2.0.

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html>

Pořadí prezentace Pokynů DRIVER je stejné jako v textu protokolu. Je-li to užitečné, textu protokolu je citován. Došlo-li ke změně textu, například některé části byly označeny tučným písmem za účelem zvýraznění, takový text bude uveden v závorkách.

Definice a koncepce: položka, záznam a jedinečný identifikátor

Položka a záznam

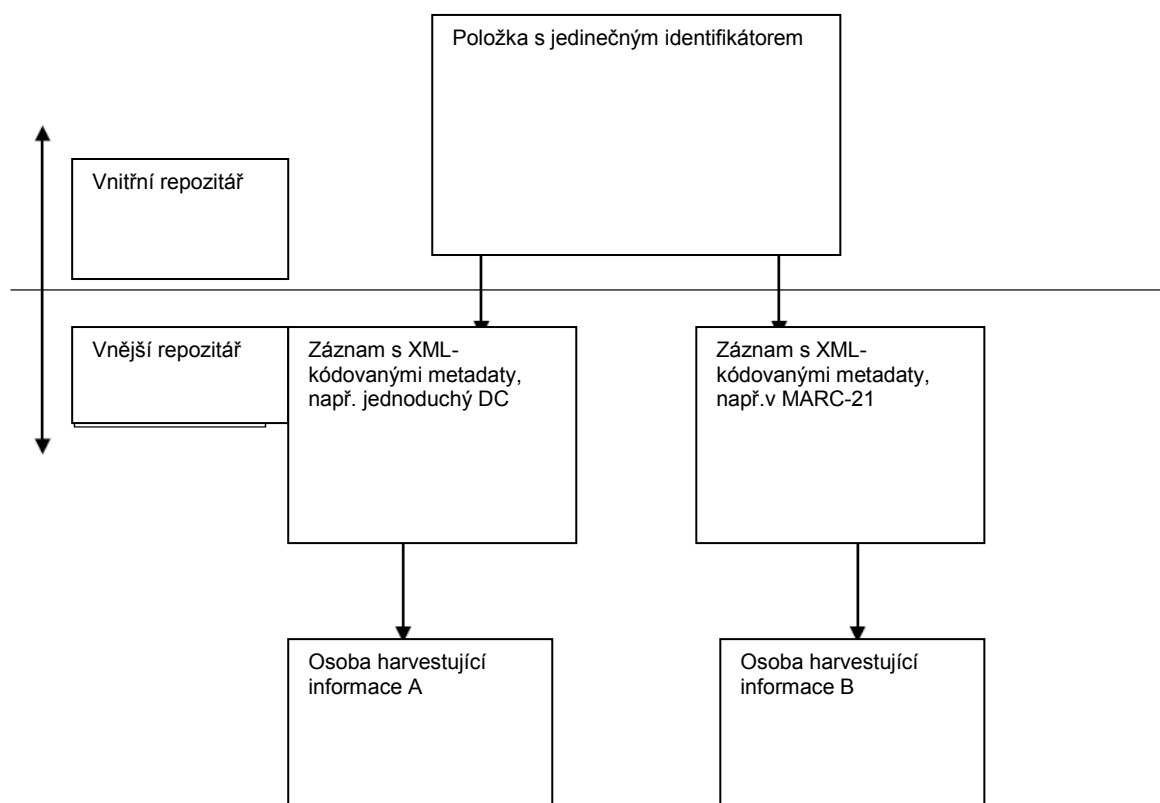
Je důležité rozlišit mezi položkou a záznamem. Text protokolu konstatuje:

„... z koncepčního hlediska je položka kontejner, který ukládá nebo dynamicky vytváří metadata o jediném zdroji v několika formátech, z nichž každý může být harvestován jako záznamy prostřednictvím OAI-PMH ... Záznam jsou metadata vyjádřená v jediném formátu. Záznam se vrací v bytovém toku jako odpověď na požadavek OAI-PMH na metadata z položky ... ”[tučné písmo dodané MF] .

V rámci sítě DRIVER se doporučuje konstruovat toky kódované pomocí XML podle specifikací kontejneru XML. Tyto specifikace jsou uvedeny níže.

Identifikátor

Jedinečný identifikátor identifikuje položku v repozitáři. Nezaměňujte tento identifikátor za prvek dc:identifier v Dublin Core. Identifikátor OAI má odlišnou funkci: používá se extrakci metadat, zatímco DC identifikátor se používá k extrakci zdrojů podle následujícího schématu:

Název předpony metadat

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#MetadataNamespaces>

OAI-PMH podporuje šíření záznamů v mnoha metadatových formátech z repozitáře. Po zadání požadavku ListMetadataFormats (Seznam metadatových formátů) se vrátí seznam všech metadatových formátů. Argumenty metadataPrefix (předpona metadat) se používají v příkazech ListRecords, ListIdentifiers a GetRecords požaduje vyhledání záznamů nebo záhlaví záznamů, které obsahují metadata ve formátu specifikovaném předponou metadat. Pro účely interoperability musejí repozitáře rozšiřovat Dublin Core bez jakékoliv kvalifikace. Proto si protokol

vyhrazuje metadatovou předponu „oai_dc“ a URL metadatového schématu pro nekvalifikovaný Dublin Core, které je http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc.xsd. Odpovídající URL jmenného prostoru XML je http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/.

Dokument DIDL

Komunita DRIVER podporuje implementaci předpony metadat „oai_dc“ a metadatové předpony „didl“. Každý repozitář DRIVER, který používá XML kontejner, musí podporovat toto metadatové schéma „didl“. Specifikaci XML kontejneru „didl“ je možno najít v kapitole Použití MPEG-21 DIDL (xml kontejner) – balení složených objektů na straně 64.

```
<OAI-PMH ...>
  <...>
    <record>
      <metadata>
        <didl:DIDL>
          <didl:Item>...</didl:Item>
```

Datový otisk

Podle protokolu obsahuje každý záznam záhlaví s datovým otiskem uvádějícím „datum vytvoření, úpravy nebo vymazání záznamu pro účely selektivního harvestování“.

Protokol také vysvětluje selektivní harvestování takto:

- „...úprava - odpověď“ musí obsahovat záznamy odpovídající argumentu metadatové předpony, které se změnily v mezích od a do argumentu
- vytvoření –odpověď“ musí obsahovat záznamy odpovídající argumentu metadatové předpony, které se staly dostupnými z repozitáře v mezích argumentů od a do.
- zrušení – v závislosti na úrovni, na které repozitář uchovává informace o zrušených záznamech, může odpověď obsahovat záhlaví záznamů odpovídajících argumentu metadatové předpony, které byly staženy z depozitáře v mezích argumentů od a do. Stav zrušení je indikován atributem stavu záhlaví prvku a součástí nejsou žádná metadata...”

Je opravdu velmi důležité věnovat mimořádnou péči implementaci datového otisku podle specifikací protokolu, jak je citováno výše. Zkušenosti nás naučily, že mnoho omylů při krokovém harvestování pramení ze špatného výkladu datového otisku.

Skladba datového otisku

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#Datestamp>,
<http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#Dates> a
<http://www.w3.org/TR/NOTE-datetime>

Hodnota datového otisku v obou požadavcích a odpovědích musí být v souladu se specifikacemi UTCdatetime v takovém dokumentu. Dohoda DRIVER podporuje používání nepovolené granularity, která zahrnuje čas se sekundami YYYY-MM-DDThh:mm:ssZ.

Tato hodnota je v souladu se specifikacemi UTCDatetime v částech 3.3.1 dokumentu OAI-PMH. Datové otisky jsou kódovány pomocí ISO8601 a jsou vyjádřeny UTC.

```
<OAI-PMH ...>
  <...>
    <GetRecord>
      <record>
        <header>
          <timestamp>2001-12-14T12:01:45Z</timestamp>
```

Repozitář, který podporuje YYYY-MM-DDThh:mm:ssZ, by měl toto uvést v odpovědi na požadavek týkající se identifikace.

```
<OAI-PMH ...>
  <...>
    <Identify>
      <granularity>YYYY-MM-DDThh:mm:ssZ</granularity>
    <...>
```

Smazané záznamy

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#DeletedRecords>

Pokud není záznam nadále k dispozici, pak se o něm říká, že byl smazán. Repozitáře jsou povinny deklarovat jednu ze tří úrovní podpory smazaných záznamů v prku deletedRecord (smazaný záznam) v odpovědi na požadavek o identifikaci:

- žádný – repozitář neuchovává informace o smazaných záznamech. Repozitář, který uvádí tuto úroveň podpory nesmí uvádět stav smazání v žádné odpovědi.
- trvalý – repozitář uchovává informace o smazaných záznamech bez časového omezení. Repozitář, který uvádí tuto úroveň podpory, musí trvale uchovávat informace o úplné historii smazaných záznamů a důsledně uvádět stav smazaného záznamu v průběhu času.
- přechodný- repozitář nezaručuje, že seznam smazaných záznamů je uchováván trvale a důsledně. Repozitář, který uvádí tuto úroveň podpory, může uvádět stav smazání záznamů.

Pokyny k DRIVER požadují, aby repozitáře DRIVER používaly volbu „přechodný“. Je možno také používat volbu „trvalý“. Tato možnost usnadňuje harvestujícím osobám práci při vyhledávání smazaných záznamů.

Výhodou toho, že repozitář uchovává informace o smazaných záznamech je, že poskytovatel služby nevystavuje záznamy, které už nejsou v takovém depozitáři nadále k dispozici. Kromě toho tato strategie umožňuje harvestující osobě vyvarovat

se opětovného stahování celého repozitáře pokaždé znova a činí proces harvestování účinnějším.

Použití možnosti „přechodné“: Dojde-li ke smazání záznamu, je repozitář povinen poskytovat informaci o jeho smazání alespoň po dobu jednoho měsíce. V průběhu této doby většina harvestujících osob provede postupně aktualizaci svých databází (bez úplného opětovného harvestování).

Jestliže repozitář uchovává údaje o smazaných záznamech, časový otisk smazaného záznamu musí být datem a časem jeho smazání. Odpověď na požadavek GetRecord a ListRecords v případě smazaného záznamu pak musí obsahovat záhlaví s atributem status=“deleted“ (stav = „smazáno“). Postupné harvestování tak odhalí smazání záznamů z repozitářů, které o nich uchovávají údaje.

Resumption token

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#Idempotency>

Repozitáře, které implementují resumption token, jsou povinny tak činit způsobem, který umožňuje osobám provádějícím harvestování obnovit sekvenci požadavků v případě neúplného seznamu tím, že obnoví požadavek na sestavení seznamu s nejčerstvějším resumption token. Účelem toho je umožnit harvestujícím osobám znovu vytěžit síť nebo opravit chyby, které by jinak znamenaly, že sekvence požadavku na vytvoření seznamu by musela být zahájena znova.

Protokol neuvádí životnost tokenu. Životnost tokenu je doba, po kterou uchovává repozitář token uložený v paměti společně s informacemi o obnovení. Je-li životnost příliš krátká, repozitář neposkytuje harvestující osobě dostatek času, aby se vrátila a dokončila harvestování. V takovém případě repozitář není v souladu s protokolem – viz výše: „musí tak činit způsobem, který umožňuje harvestujícím osobám obnovit .....“

Optimální postup: Přiměřená doba životnosti tokenu je nejméně dvacet čtyři (24) hodin. Závisí to na velikosti repozitáře a rychlosti procesu stahování, a proto by životnost resumption token měla být dostatečná k přenosu dávky v takovém časovém intervalu.

Společně s touto životností existuje optimální velikost dávky – viz část „Velikost harvestované dávky“.

Dalším aspektem použití resumption token je nepovinný atribut completeListSize. Ten by stanovil celkovou velikost dokumentů v odpovědi, a proto je tuto informaci možno použít v průběhu procesu harvestování a je možno ji porovnat s celkovou výslednou velikostí pro účely kontroly (například je harvest úplný nebo porušený?). Kromě toho může být tato informace účinná při udržování procesu harvestování s cílem odhadnout potřebný čas.

Reumption token v odpovědi OAI může vypadat takto (atributy expirationDate (datum ukončení platnosti), completeListSize (stanovit velikost seznamu) a kurzor jsou nepovinné).

```
<resumptionToken expirationDate="2008-07-14T23:00:24Z"
completeListSize="983" cursor="0">514284267</resumptionToken>
```

Velikost harvestované dávky

Velikost dávky je počet záznamů, které repozitář nabízí harvestující osobě na jeden resumption token a stanoví, kolik požadavků je třeba zpracovat.

Bylo dohodnuto, že repozitáře DRIVER nastaví velikost dávky mezi 100 a 500 záznamy.

Pokud budou všechny repozitáře DRIVER používat tuto velikost dávky, budou mít harvestující osoby optimální výsledky.

Pojmenování sady DRIVER

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#Set>

Dokument OAI-PMH uvádí: Repozitáře mohou organizovat položky do setů. Organizace setů může být horizontální, například jednoduchý seznam, nebo hierarchická.

Dohoda DRIVER předpokládá, že hybridní repozitáře DRIVER obsahující jen metadatové zdroje a zdroje s metadaty s fulltextem, budou podporovat nejméně jeden set DRIVER. Set DRIVER má jednu úroveň a neobsahuje žádnou hierarchickou strukturu. Obsahem setu DRIVER jsou otevřeně přístupné a volně dostupné zdroje. Zdroje s odloženým přístupem nebo embargované zdroje nesmějí být do tohoto seznamu zařazeny, aby se předešlo zmatkům na straně koncového uživatele. Níže uvedená tabulka obsahuje upřednostňované názvy (setName) a specifikace (setSpec), které mohou být využity k vytvoření set DRIVER.

setName	setSpec *	
Set DRIVER	Set DRIVER s otevřeným přístupem	driver

* Harvestující osoba využívá k provedení selektivního harvestování jen požadavek setSpec. Je třeba používat malá písmena.

Definování obsahu setu DRIVER

Konkrétní obsah setu „driver“ se stanovuje na úrovni místního depozitáře. Repozitář DRIVER používající tento druh setů musí dodržovat následující pravidla pro vkládání záznamu do setu DRIVER:

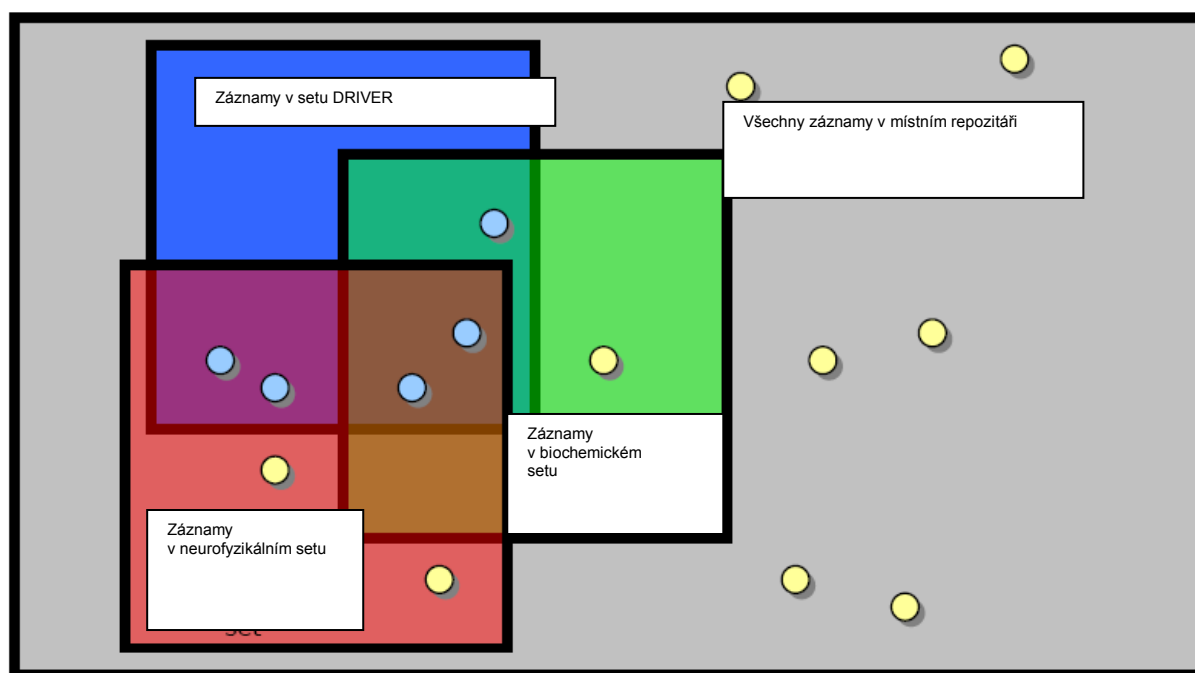
- Set DRIVER obsahuje záznamy, které musejí obsahovat digitální textové zdroje s otevřeným přístupem.
  - Musí obsahovat fulltextové objekty, nejen metadata
  - Obsah je otevřeně přístupný
  - Obsah není chráněn proti přístupu (firewall)

- Obsah je přístupný rovněž mimo univerzitní areál
- Obsah není na zpoplatněných webových stránkách

Níže uvedený obrázek ukazuje, že je možné umístit jeden záznam do různých setů. Níže uvedené záznamy označené modrou tečkou existují také v sadě DRIVER. Dva záznamy jsou začleněny do všech tří setů: biochemického, neurofyzikálního a DRIVER. První dva jsou sety, které uvádějí předmět, set DRIVER uvádí typ (otevřený přístup). Záhloví záznamu může obsahovat nulu nebo několik specifikací setu. Záznam OAI může vypadat takto.

```
<record>
  <header>
    <identifier>oai:repository:it/0112017</identifier>
    <timestamp>2002-02-28</timestamp>
    <setSpec>biochemistry</setSpec>
    <setSpec>neurophysics</setSpec>
    <setSpec>driver</setSpec>
  </header>
  <metadata>
    <oai_dc:dc xmlns:oai_dc="http ....
  </record>
```

Ilustrace:

Umístění setu

Set DRIVER a další sety mohou být umístěny na různých místech/základních adresách URL.

adminEmail pro zpětnou vazbu chybného zápisu

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#Identify>

Repozitář musí na požadavek o identifikaci (Identify) poskytnout adresu elektronické pošty správce.

V blízké budoucnosti chceme, aby harvestující osoby okamžitě informovaly správce o chybách, které takový repozitář vytváří. Viz tabulka níže, kde je uveden příklad odpovědi na požadavek o identifikaci, který obsahuje e-mailovou adresu správce.

```
<OAI-PMH ...>
<...>
<Identify>
  <adminEmail>somebody@loc.gov</adminEmail>
  <adminEmail>anybody@loc.gov</adminEmail>
<...>
```

Použití povelu adminEmail v požadavku Identify je povinné a je také požadováno protokolem OAI-PMH. Viz níže.

„Sloveso Identifikovat se používá k vyhledání informací o repozitáři.“

„Odpověď musí obsahovat jeden nebo více z následujících prvků:

- adminEmail: emailová adresa správce repozitáře.

Informace popisující původ

Popisný kontejner odpovědi na požadavek o identifikaci může být použit k poskytnutí doplňujících informací o repozitáři. Poskytovatelé služeb to mohou očekávat a zdokonalit své zpracování data služby na základě metadat a jejich kvality.

Optimální postup: Používejte tento kontejner k popisu co největšího počtu podrobných běžných informací o repozitáři společně s připojením příkladů. To zahrnuje klasifikační schémata (v kterém formátu, v kterém prvku), použité slovníky (typ, jazyk), politiky a základní informace.

Ačkoliv odpověď na požadavek o identifikaci řeší úroveň depozitáře, úroveň záznamu může obsahovat doplňující informace o prvku. Aby poskytovatelé služeb mohli přiřadit harvestovaný materiál, je možno použít pod-prvek původ (provenance).

Optimální postup: Používejte prvek původ v tlačítku „o“ (about) v metadatech jako odkaz na osobu, která dodala původní dokument.

Příklad:

```
<about>
<provenance xmlns="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/provenance"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/provenance
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/provenance.xsd">
<originDescription harvestDate="2002-02-02T14:10:02Z" altered="true">
  <baseURL>http://the.oa.org</baseURL>
  <identifier>oai:r2.org:klik001</identifier>
  <datestamp>2002-01-01</datestamp>

<metadataNamespace>http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/</metadata
Namespace>
  <originDescription harvestDate="2002-01-01T11:10:01Z" altered="false">
    <baseURL>http://some.oa.org</baseURL>
    <identifier>oai:r2.org:klik001</identifier>
    <datestamp>2001-01-01</datestamp>

<metadataNamespace>http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/</metadata
Namespace>
  </originDescription>
</originDescription>
</provenance>
</about>
```

Deklarace předpony a jmenného prostoru

Viz <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#Record>

Deklarace jmenného prostoru --- deklarace jmenného prostoru použitého v metadatové části, z nichž každá má předponu xmlns. Jmenné prostory v metadatové části spadají do dvou kategorií:

- Konkrétní jmenné prostory ve formátu metadat – každá metadatová část musí obsahovat jeden nebo několik atributů s předponou xmlns, které definují souvislost mezi předponou metadatového formátu – například didl – a jmenným prostorem URI (jak je definováno specifikací jmenného prostoru XML) příslušného metadatového formátu. Některé metadatové formáty využívají příznaky z několika jmenných prostorů, což vyžaduje atributy s několika předponami xmlns – v níže uvedeném příkladě „validace XML“, jsou tam deklarace jak pro oai_dc, tak i pro dc.
- xsi:schemaLocation – jehož hodnota je pár „URI, URL“, první je jmenný prostor URI (jak je definováno specifikací jmenného prostoru XML) metadat, která následují v této části, a druhý je URL schématu XML pro ověření platnosti metadat, která následují.

Doporučené použití předpon a jmenných prostorů je deklarovat tyto objekty v prvním prvku jmenného prostoru. Tím se předchází „provozním těžkostem“, jak je popsáno na adrese <http://www.w3.org/TR/REC-xml-names/#ns-using>.

„Použití předpon může vést k provozním obtížím v případě, kdy je uveden atribut deklarace jmenného prostoru nikoliv přímo v objektu dokumentu XML, nýbrž prostřednictvím standardního atributu deklarovaného v externím objektu.“

Příklad doporučeného použití předpon a jmenných prostorů.

```
<OAI-PMH
  xmlns="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/
  http://www.openarchives.org/OAI/2.0/OAI-PMH.xsd"
>
  <...>
  <metadata>
    <didl:DIDL
      xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
      xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
      xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
      xsi:schemaLocation="
urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS
http://standards.iso.org/.../didl.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS
http://standards.iso.org/.../dii.xsd"
    >
      <...>
    </didl:DIDL>
  </metadata>
</...>
</OAI-PMH>
```

Další argument je, že například dokument DIDL se považuje za autonomní objekt, který může existovat mimo záznam OAI. Pokud z takového dokumentu DIDL vybíráme část, měla by být platná podle validátoru XML sama o sobě. Nepotřebuje tedy žádnou deklaraci jmenného prostoru, který byl ponechán v OAI-PMH xml.

Podle prohlášení ve stejném dokumentu (<http://www.w3.org/TR/REC-xml-names/#ns-using>), dohoda DRIVER předpokládá, že je také možné deklarovat přípony a jmenné prostory v dokumentech odvozených od původního dokumentu.

„Předpona jmenného prostoru, pokud není xml nebo xmlns, musí být deklarována v atributu deklarace jmenného prostoru buď v počátečním příznaku prvku, kde je použita předpona, nebo v odvozeném prvku (tzn. prvku, v jehož obsahu je označení předpony obsaženo).“

Příklad možného využití předpon a jmenných prostorů.

```
<OAI-PMH
  xmlns="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
  xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
  xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
  xsi:schemaLocation="
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/
  http://www.openarchives.org/OAI/2.0/OAI-PMH.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS
http://standards.iso.org/.../didl.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS http://standards.iso.org/.../dii.xsd
"
>
  <...>
  <metadata>
    <didl:DIDL>
      <...>
    </didl:DIDL>
  </metadata>
  </...>
</OAI-PMH>
```

Ověření platnosti XML

Platnost XML poskytnutého repozitářem bude ověřena automaticky v průběhu registračního procesu repozitáře DRIVER a procesu harvestování v rámci systému DRIVER. Repozitář DRIVER musí poskytnout platný XML podle všech použitých schémat XML (OAI-PMH, DIDL, oai-dc atd.).

Ověření platnosti je možno vyzkoušet pomocí XML validátoru (například z [altova. www.altova.com](http://www.altova.com)) uložením výstupu z repozitáře jako dokument xml a otevřením tohoto souboru ve validátoru.

Aby validátor mohl ověřit platnost dokumentu XML, musí se uvnitř dokumentu použít xsi:schemaLocation(s).

For the <OAI-PMH> schema use:

```
<OAI-PMH
    xmlns="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/"
    xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"

    xsi:schemaLocation="
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/OAI-PMH.xsd"
>
```

Pro schéma <oai_dc:dc> použijte:

```
<oai_dc:dc
    xmlns:oai_dc="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/"
    xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/"
    xsi:schemaLocation="
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc.xsd
http://purl.org/dc/elements/1.1/
http://dublincore.org/schemas/xmls/simpledc20021212.xsd"
>
```

Pro schéma <didl:DIDL> použijte:

```
<didl:DIDL
    xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
    xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
    xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
    xmlns:dip="urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS"
    xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
    xsi:schemaLocation="
urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS
http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/did/didl.xsd

urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS
http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dii/dii.xsd

urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS
http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dip/dip.xsd">
```


Pokyny Driver 2.0

Pro ostatní schémata použijte shodnou logiku. Uchovejte nezávislost metadat na protokolu OAI-PMH.

Oznámení o změně repozitáře

Úpravy schémat baseURL, setSpec, metadataPrefix, nebo metadat

Když repozitář DRIVER upraví schémata buď baseURL, setSpec, metadataPrefix, nebo metadat, což má vliv na cyklus obsahu DRIVER, příslušný správce repozitáře to musí oznámit komunitě DRIVER a zejména správci harvestování v systému DRIVER.

(<http://helpdesk.driver.research-infrastructures.eu/>)

Použití metadat OAI_DC

Tato kapitola popisuje způsob, jakým si systém DRIVER představuje interoperabilitu vědecké komunikace. To znamená kvalitativně správná metadata záznamů na základě používání standardů.

Poděkování

Tento dokument do značné míry vychází z doporučení k použití nekvalifikovaných (prostých) metadat dle standardu Dublin Core, jak je popsáno v dokumentu nazvaném: USING SIMPLE DUBLIN CORE TO DESCRIBE EPRINTS, autoři Andy Powell, Michael Day a Peter Cliff, UKOLN, Universita Bath, Verze 1.2

Viz <http://www.intute.ac.uk/publications/eprints-uk/simpledc-guidelines.html>

Další informace, popisy, vysvětlení, poznámky, návody k použití a optimální postupy byly pečlivě poskytnuty s pomocí přispěvatelů do Pokynů k DRIVER s cílem vytvořit syntetickou a sémantickou interoperabilitu, která bude vyhovovat většině evropských repozitářů.

Definice

„Institucionální repozitář je zařízení, které se skládá z technického vybavení, programového vybavení, dat a postupů, které obsahuje digitální zdroje představující jakýkoliv druh vědeckého výstupu...“

„Digitální zdroje jsou jakýkoliv bitový tok nezávislý na obsahu nebo formátu, který byl k tomu oprávněnou osobou označen jako vědecký výstup ...“

V tomto dokumentu používáme slovo „zdroj“ k popisu vědeckého výstupu a slovo „objekt“ jako odkaz na digitální bitový tok.

Když používáme slovo „požadavek“, máme na mysli následující: „1 něco, co je požadováno, potřeba. 2. Něco, co je specifikováno jako povinné.“¹³

Používáme-li slovo „doporučené“, máme na mysli: „1 něco bylo navrženo se shodou na tom, že je to vhodné pro určitý účel nebo cíl. 2 doporučený postup. 3 něco lákavého nebo žádoucího“¹³.

¹³ Kompaktní oxfordský slovník současné angličtiny, 3. vydání

Úvodní poznámky

Rozsah

Pokyny k DRIVER jsou napsány především k usnadnění výměny metadat mezi poskytovateli obsahu DRIVER a službami DRIVER v souladu s definicemi DCMI pro nekvalifikovaný (jednoduchý) Dublin Core, jak je popsáno ve specifikacích OAI-PMH.¹⁴ Tyto Pokyny k DRIVER v zásadě popisují zobrazení materiálu z interního formátu do kvalifikovaného (prostého) DC s cílem podpořit harvestování. Neměly by být používány jako pokyny pro katalogizaci.

V těchto Pokynech DRIVER musejí správci repozitářů akceptovat skutečnost, že ne všechno může být vyjádřeno nekvalifikovaným DC, a proto se tyto Pokyny soustřeďují nejdůležitější informace z pohledu koncového uživatele, který není knihovníkem.

Minimální požadavky

- Metada jsou strukturována jako nekvalifikovaný Dublin Core (ISO 15836:2003)
- Jednotlivé prvky DC by měly být využívány podle pokynů uvedených v této příloze
- Použití Unicode je povinné
- Hodnoty (tzn. skutečný obsah) prvků DC uvedené níže nesmějí obsahovat označení HTML (nebo XML). Mohou obsahovat povely LaTeX, ale neexistuje žádný mechanismus, který by výslovně indikoval, že se používá LaTeX.

Doporučení

- Předkládejte metada ve vyšší zrnitostní struktuře jako kvalifikovaný Dublin Core nebo MODS. (Budoucí práce, doplňky k Pokynům Driver).
- Pokyny k DRIVER týkající se metadat se týkají pouze metadat jako výměnného formátu. Nekódují trvale doporučení obsažená v Pokynech k DRIVER, ani nevyužívají mapování mezi místně implementovanými vysoce granulovanými metadatovými strukturami a doporučeními DRIVER.
- Doporučený jazyk popisných informací je angličtina, aby koncový uživatel mohl získávat hodnotné dokumenty, které jsou normálně „uzamčeny“ v národním kontextu.

Vydání a rozdíly v intelektuálním kontextu

Pro různá vydání digitálních objektů by se měly používat jen metadatové záznamy (například dodatky k textu a pdf verze), pokud není odlišný intelektuální kontext. Běžným postupem je vytvořit nový metadatový záznam, je-li intelektuální obsah odlišný. K tomu dochází například když je vytvořeno nové „vydání“ s úpravami intelektuálního kontextu. V tomto případě je doporučeným optimálním postupem použít u starší verze vztahový prvek k provedení odkazu na nejnovější verzi.

¹⁴ Specifikace OAI-PMH “Pro účely interoperability jsou repozitáře povinny šířit Dublin Core bez jakékoliv podmínky.”

<http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html#MetadataNamespaces>

V některých případech mohou být pro harvestující stranu a poskytovatele služby užitečné doplňující informace o místních politikách hodnocení, použití metadatových prvků dc:subject a dc:type v místních klasifikačních schématech nebo řízený slovník klíčových slov. Poskytovatel obsahu zpravidla uvolňuje tento typ informací pomocí požadavku na identifikaci nebo na úrovni interního repozitáře, nikoliv na úrovni metadat. Viz například 3. Pokyny k nepovinným kontejnerům na adrese:

<http://www.openarchives.org/OAI/2.0/guidelines.htm> and:

<http://arXiv.org/oai2?verb=Identify>, kde jsou uvedeny optimální postupy. Na úrovni prvku dc je to možné udělat přidáním URI do termínu. U klasifikačních schémat, která již nemají možnost připojit jmenný prostor, může být užitečné přidat dílčí jmenný prostor do jmenného prostoru URI. (viz www.info-uri.info).

Potlačení kvalifikátorů

Některá slova používaná k upřesnění (kvalifikátory): při mapování do nekvalifikovaného DC si musí poskytovatel obsahu zvolit, kdy bude interní formát „bohatší“ než nekvalifikovaný DC. To znamená, že se v průběhu procesu mapování potlačí všechny požadavky na upřesnění (zásada potlačení DCMI). Účinkem takového potlačení je, že jednoduchá forma prvku, tedy bez upřesňujících kritérií, se stává standardní formou. Například když interní formát rozlišuje mezi hlavním titulkem a podtitulkem, projeví se to v DC následovně:

Internal format
245 \$aMain title\$sSub-title
Qualified DC
<dc:title>Main title</dc:title> <dcterms:alternative>Sub- title</dcterms:alternative>
Unqualified DC
<dc:title>Main title:Sub-title </dc:title>

Výklady standardních prvků DC

Avšak v rámci systému DRIVER jsou následující hodnoty zvoleny jako standardní hodnoty oai_dc.

dc:description -> standardní “abstrakt”

dc:date -> standardní “datum publikace”

dc:audience -> standardní “úroveň vzdělání”

V rámci systému DRIVER to znamená, že datový prvek vždy náleží k datu publikace atd. Doporučuje se, aby všichni poskytovatelé obsahu předkládali v souvislosti se svým repozitářem tuto informaci externím osobám provádějícím harvestování (v odpovědi na požadavek o identifikaci v OIA-PMH).

Tabulka 1. Příklad oznámení standardního výkladu polí prvků dc poskytovatelem služby.

```

<OAI-PMH>
  <Identify>
    <description>
      <eprints>
        <metadataPolicy>
          oai_dc:dc:description(default "abstract");
          oai_dc:dc:date(default "published");
          oai_dc:dc:audience(default "education level");
        </metadataPolicy>
      </eprints>
    </description>
  </Identify>
</OAI-PMH>

```

Prvky: krátký popis

V rámci DRIVER je použití prvků buď:

- povinné (M) = prvek musí být v metadatovém záznamu vždy přítomen. Prázdný prvek není povolen.
- Povinné, když je to vhodné (MA) = je-li prvek možno získat, musí být přítomen v metadatovém záznamu.
- Doporučený (R) = použití prvku je doporučeno.
- Nepovinný (O) = není důležité, zda se prvek použije, či nikoliv.

Doporučený stav prvku se používá především s cílem povzbudit uživatele, aby při vytváření metadatového záznamu vkládali určité prvky s cílem zlepšit služby.

Nekvalifikované DV: oai_dc

Základní prvek	Stav	Schéma kódování
Název	M	Žádný, volný text
Tvůrce	M	Bibliografický styl psaní APA jako v referenčním seznamu. Skladba: příjmení, iniciály (první jméno) [http://en.wikipedia.org/wiki/Apa_style#Reference_list]
Předmět	MA	Volba klíčových slov a klasifikací může být volný text (pokud možno v angličtině) a definice pomocí schématu URI (pokud možno info:eu-repo/classification).
Popis	MA	Žádný, volný text. Doporučený postup je vložit abstrakt v angličtině. „Abstrakt“ je standardní výklad hodnoty dc:description.
Vydavatel	R	Žádný

Pokyny Driver 2.0

Příspěvatel	O	Bibliografický styl psaní APA jako v referenčním seznamu. Skladba: příjmení, iniciály (první jméno) [http://en.wikipedia.org/wiki/Apa_style#Reference_list]
Datum	M	Datum ISO 8601 W3C-DTF - "Datum publikace" je standardní výklad hodnoty dc:date
Typ	M	Typ publikace a type verze může být volný text (pokud možno v angličtině) a definice pomocí schématu URI (pokud možno info_eu:repo//semantics).
Formát	R	Seznam internetových typů médií registrovaný IANA (typy MIME) [http://www.iana.org/assignments/media-types/]
Identifikátor	M	Schéma URI odkazující na trvalý identifikátor (URN, handle, DOI), fulltextový dokument ne výchozí stránka člověka.
Zdroj	O	Pokyny ke kódování informací o bibliografických citacích v metadatech Dublin Core [http://dublincore.org/documents/dc-citation-guidelines/] as in dcterms:bibliographicCitation
Jazyk	R	ISO 639-3
Vztah	O	Žádný
Pokrytí	O	"Doba" je standardní výklad hodnoty dc:coverage. Kódování: DCMI Period [http://dublincore.org/documents/2000/07/28/dcmi-period/] Další kódovací schémata viz kapitola 5 Použití slovníků a sémantiky.
Práva	R	Žádná
Cílová skupina	O	Žádná. "Úroveň vzdělání" je standardní hodnota dc:audience.

Pokud nejsou ve výše uvedené tabulce prvků oai_dc uvedeny žádné výklady, popište laskavě konkrétní použití prvků oai_dc v sekci Identifikovat vašeho IR. Viz například :
3. Pokyny k nepovinným kontejnerům na adrese :
<http://www.openarchives.org/OAI/2.0/guidelines.htm> a
<http://arXiv.org/oai2?verb=Identify>

Prvky: úplný popis

Níže uvádíme úplný popis prvků.

Definice DCMI byly převzaty z dokumentu DCMI „Použití Dublin Core – prvky“ viz <http://dublincore.org/documents/usageguide/elements.shtml>.

Název

Název prvku   Název

Definice DCMI   Název přidělený zdroji. Zpravidla bude název jméno, pod kterým je zdroj formálně znám.

Pokyny Driver 2.0

Použití	Povinné
Pokyn k použití	Zachovejte původní znění, pořadí a pravopis názvu zdroje. Pouze napište příslušná jména velkými písmeny. Interpunkce nemusí odrážet použití v původním dokumentu. Podtitulky by měly být vyděleny z názvu dvojtečkami. Tento pokyn by vedl k Title:Subtitle (tzn. žádný prostor). Pokud je to potřebné, opakujte tento znak v několika názvech.
Nezaměnit za	0
Příklady	<code><dc:title>Main title:Sub-title </dc:title></code> <code><dc:title>Dewey Classificatie in Archief systemen:Dewey Classification in Archival systems</dc:title></code> <code><dc:title>Preliminary studies for the "Philosophical Investigations", generally known as the blue and brown books </dc:title></code>

Tvůrce

Název prvku	Tvůrce
Definice DCMI	Entita primárně odpovědná za vytvoření obsahu zdroje. Zpravidla by se mělo k identifikaci takové entity použít jméno tvůrce.
Použití	Povinné
Pokyny k použití	Příklady tvůrce zahrnují osobu, organizaci nebo službu. Je-li to potřebné, opakujte tento prvek u několik autorů. Používejte obrácené pořadí jmen, takže skladba bude následující: „příjmení“, „iniciály“ („první jméno“) „předpona“ Například Jan Hubert de Smit bude <code><dc:creator> Smit, J.H.(John) de</dc:creator></code> V rámci nekvalifikovaného DC se doporučuje používat standardizovaný styl psaní jmen, používejte styl použitý vydavatelem pokud je k dispozici. Není-li k dispozici, použijte kódování Bibliografický styl psaní, jak je uveden v referenčním seznamu, pokud lze použít. (Mimo hranice nekvalifikovaného DC jsou k dispozici přesnější a zrnitější metody formátování). Pokud jsou k dispozici iniciály a první (křestní) jméno, použijte toto formátování: <code><dc:creator> Janssen, J. (John)</dc:creator></code> Generační přípony (Jr. (mladší), Sr. (starší) atd.) by měly být umístěny za příjmením. Pokud máte pochybnosti, uveďte jméno tak, jak dáno a neobracejte pořadí. Přeskočte tituly („dr“ „ir“ atd.)

Například: “Dr. John H. de Smit Jr.” bude `<dc:creator> Smit Jr., J.H. (John) de </dc:creator>`

V případě uspořádání jména, které zjevně obsahuje organizační hierarchii seřadte části hierarchie od největší po nejmenší a oddělte je tečkami.

Příklad: `<dc:creator> Utrecht University. Department of Computer Sciences </dc:creator>`

Není-li jasné, zda je přítomna hierarchie nebo není jasné, která je největší a nejmenší část celku, uveďte jméno tak, jak je napsáno ve zdroji. V tomto prvku pouze zakódujte organizace, abyste vyznačili, že autorem není jedinec a aby se předešlo přiřazení k nějaké osobě. Takové zahrnutí záhlavní obsahujících jméno osoby a organizace ze seznamu autorit sestaveného podle místních nebo národních souborů Thesaurus je nepovinné.

Doporučuje se zakódovat soubory Thesaurus pomocí URI, aby poskytovatelé služeb byli schopni rozpoznat schéma Thesaurus.

Příklad: `<dc:creator> urn:NationalOrgThesaurus:nl/234 </dc:creator>`

V případech menší odpovědnosti než je autorství použijte `dc:contributor`. Pokud je povaha odpovědnosti nejednoznačná, je doporučeným optimálním postupem použít `dc:publisher` pro organizace a `dc:creator` pro jednotlivce.

Nezaměnit za

- Přispěvatel (viz také pokyny pro uživatele výše)
- Vydavatel

Prvek DC tvůrce (`creator`) popisuje jméno(a) tvůrce(ů) zdroje, jak jsou uvedena ve zdroji, zatímco prvek DC přispěvatel (`contributor`) popisuje vědce, který přispěl do vědeckého výstupu nikoliv jako primární tvůrce nebo (komerční) vydavatel.

Příklady

`<dc:creator>Evans, R.J.</dc:creator> <dc:creator>Walker Jnr., John</dc:creator> <dc:creator>International Human Genome Sequencing Consortium</dc:creator>`
`<dc:creator>Loughborough University. Department of Computer Science</dc:creator>`

Předmět

Název prvku
Definice
DCMI

Předmět

Téma zdroje. Zpravidla je předmět vyjádřen jako klíčové slovo, klíčová věta nebo klasifikační kódy, které popisují myšlenkový obsah zdroje.

Použití
Pokyny k
použití

Povinný, pokud je to vhodné

V prvku předmět DC jsou možné dva druhy hodnot: zakódujte buď klíčové slovo nebo klasifikaci. Pokud je k dispozici obojí, použijte oddělený uvedením těchto prvků.

Použijte první uvedení prvku DC předmět u čitelného klíčového slova člověka.

Obecně při popisu konkrétního zdroje zvolte nejvýznamnější a jedinečná slova jako klíčová a vyvarujte se příliš obecných slov. Je-li předmětem zdroje osoba nebo organizace, použijte stejnou formu jména, jako kdyby osoba nebo organizace byla autorem, ale jméno neopakujte v prvku dc:creator.

U klíčových slov/vět, která nejsou řízena slovníkem nebo Thesaurem, buď zakódujte několik termínů se středníkem oddělujícím každé klíčové slovo/větu nebo opakujte prvek u každého termínu. Neexistují žádné požadavky na velká písmena v klíčových slovech, i když se doporučuje interní důslednost (v rámci archivu).

Tam, kde jsou termíny převzaty ze standardního klasifikačního schématu: zakódujte každý termín v odděleném prvku. Zakódujte celý deskriptor předmětu podle příslušného schématu. Použijte velká písmena a interpunkci použitou v původním schématu.

Doporučuje se použít URI tam, kde se používají klasifikační schémata nebo řízené slovníky zejména společně s kodifikovanými schématy DDC nebo UDC. Poskytovatelé služeb mohou rozpoznat kódovací schémata snadněji, je-li schéma „URIfikováno“ jmenným prostorem autority. Je-li klasifikační schéma kodifikováno, použijte čitelný text kódu, pokud možno v angličtině, přímo pod kodifikovaným prvkem. Například:

```
<dc:subject>info:eu-repo/classification/ddc/641</dc:subject>
<dc:subject>Anatomy</dc:subject>
```

Není-li použito žádné konkrétní klasifikační schéma, doporučujeme Deweyho desetinnou klasifikaci (DDC). Prvních 100 termínů se nazývá Shrnutí Deweyho desetinné klasifikace a je možno jej najít na adrese:

<http://www.oclc.org/dewey/resources/summaries/>, pokud souhlasíte s následujícími podmínkami:<http://www.oclc.org/research/researchworks/ddc/terms.htm>

Nezaměnit za

• Typ

Prvek DC:subject (předmět) popisuje téma(ta) zdroje. Typ prvku DC popisuje druh akademického výstupu / druh publikace, který zdroj představuje.

Schéma

Více informací ke klasifikaci předmětu viz část Klasifikace předmětu na straně 83 v kapitole „Použití slovníků a sémantiky“.

Příklady

```
<dc:subject>polar oceanography; boundary current; mass
transport; water masses; halocline; mesoscale
```

```

eddie</dc:subject> <dc:subject>Germany--History--1933-
1945</dc:subject> <dc:subject>info:eu-
repo/classification/ddc/641</dc:subject>
<dc:subject>Anatomy</dc:subject>

```

Popis

Název prvku	Popis
Definice	Účet obsahu zdroje. Popis může obsahovat zejména následující: abstrakt, obsah, odkaz na grafické zobrazení obsahu a volný text popisující obsah.
DCMI	Povinný, pokud je to vhodné.
Použití	Tento prvek se používá k textovému popisu obsahu. Jestliže se zdroj skládá z několika oddělených fyzických objektů, nepoužívejte k sestavení seznamu URL těchto souborů dc:description .
Pokyny k použití	
Nezaměňovat za	0
Příklady	dc:description>Foreword [by] Hazel Anderson; Introduction; The scientific heresy: transformation of a society; Consciousness as causal reality [etc]</dc:description> <dc:description>A number of problems in quantum state and system identification are addressed. </dc:description>

Vydavatel

Název prvku	Vydavatel
Definice	Entita odpovědná za zpřístupnění zdroje. Příkladem vydavatele může být osoba, organizace nebo služba. Zpravidla by jméno vydavatele mělo být použito jako indikace entity.
DCMI	Povinný, pokud je to vhodné.
Použití	(Komerční nebo nekomerční) vydavatel zdroje, nikoliv instituce nebo její část, do které patří autor. Vydavatel se používá pouze v bibliografickém/funkčním smyslu, nikoliv v organizačním. Používejte pouze celé jméno daného (komerčního) vydavatele a nikoliv jméno organizace nebo instituce, která je jinak spojena (v širším smyslu) s tvůrcem. U univerzitních publikací uveďte za názvem univerzity název fakulty anebo výzkumné skupiny. V případě organizací, kde je jasně stanovená hierarchie, seřaďte součásti hierarchie od největší k nejmenší a oddělte je tečkami. Pokud není jasné, zda taková hierarchie existuje, nebo není jasné, která část je větší nebo menší součástí organizace, použijte jméno tak, jak je uvedeno v elektronickém tisku.
Pokyny k použití	Použití jmen vydavatelů převzatých ze seznamů autorit sestavených podle místních nebo národních Thesaurů je nepovinné.
Nezaměnit za	• Příspěvatel • Tvůrce Ve většině případů jsou vydavatel a tvůrce tatáž osoba.

Pokyny Driver 2.0

Příklady <dc:publisher>Loughborough University. Department of Computer Science</dc:publisher> <dc:publisher>University of Cambridge. Department of Earth Sciences</dc:publisher> <dc:publisher>University of Oxford. Museum of the History of Science</dc:publisher> <dc:publisher>University of Reading. Rural History Centre</dc:publisher> <dc:publisher>University of Exeter. Institute of Cornish Studies</dc:publisher> <dc:publisher>European Bioinformatics Institute</dc:publisher> <dc:publisher>John Wiley & Sons, Inc. (US)</dc:publisher>

Příspěvatel

Název prvku

Příspěvatel

Definice

Entita odpovědná za dodání příspěvků do obsahu zdroje.

DCMI

Příkladem příspěvatele může být osoba, organizace nebo služba. Zpravidla by mělo být jméno příspěvatele použito takovým způsobem, aby z něj byla jasné kdo je takovou entitou.

Použití

Nepovinné

Pokyny k použití

Příklady příspěvatele jsou: supervizor, editor, technik nebo osoba zabývající se sběrem dat.

Osobní jména by měla být seřazena jako: viz pokyny v části Tvůrce. „Konzultant“, tedy profesor dohlízející na zpracování doktorandské práce studentem se pokládá za příspěvatele do dizertace s ohledem na svoji roli konzultanta a zkoušejícího. V méně bohatém nekvalifikovaném DC je obtížné vyjádřit role v různých kontextech. Ve vysokoškolské kvalifikační práci zpracované pro dosažení titulu PhD jsou klíčovými postavami autor a konzultant. Do celého procesu dosažení titulu PhD jsou zapojeny i další osoby, jako jsou členové výboru a ceremoniář, ale v nekvalifikovaném DC je nutno se těchto rolí vzdát.

V případě organizací: viz pokyny v části Tvůrce. Zahrnutí titulků jmen osob a organizací ze seznamu autorit vytvořeného podle národních souborů Thesaurus je nepovinné.

Nezaměnit za

- Tvůrce
- Vydavatel

DC prvek „příspěvatel“ popisuje vědce, který zadal příspěvek do daného vědeckého výstupu, nikoliv jako primárního tvůrce nebo (komerčního) vydavatele.

Příklady

<dc:contributor>Sulston, John E.</dc:contributor>
<dc:contributor>Evans, R. J.</dc:contributor>
<dc:contributor>International Human Genome Sequencing Consortium</dc:contributor> <dc:contributor>Loughborough University. Department of Computer Science</dc:contributor>

Datum

Název prvku	Datum
Definice	Datum spojené s událostí v životním cyklu zdroje. Datum je zpravidla spojeno s vytvořením nebo zpřístupněním zdroje.
DCMI	Doporučený optimální postup pro kódování hodnoty data je definován v profilu ISO 8601 (W3CDTF) a je ve formátu YYYY-MM-DD.
Použití	Povinné
Pokyny k použití	Datum by mělo být formátováno podle pravidel kódování W3C, které platí pro data a časy: Úplné datum: - YYYY-MM-DD (například 1997-07-16) kde - YYYY (rok vyjádřený čtyřmi číslicemi) je povinný - MM (měsíc vyjádřený dvěma číslicemi (01 = leden)) je volitelný - DD (den dvěma čísly vyjádřený den v měsíci (01 až 31)) je nepovinný

Jedno datové pole – datum publikace

Často mají repozitáře více než jedno datové pole, které slouží k různým účelům. Datum vytvoření, publikace, úpravy, promoce atd. Nekvalifikovaný DC není schopen vyjádřit všechna tato data a z hlediska koncového uživatele je matoucí, když od poskytovatele služby dostane několik dat. Poskytovatel služby by se měl rozhodnout, jaké datové pole si vybere. Z hlediska koncových uživatelů se nejlogičtější a nejsmysluplnější zdá být datum publikace.

Aby se omezila nejednoznačnost dostupnosti datových polí bez kvalifikátorů, doporučujeme snížit počet polí a poskytovateli služeb dodat nejsmysluplnější datum. Ve většině případů je to datum publikace. V jiných případech je to datum promoce (udělení titulu PhD).

Datum publikace není k dispozici:

Není-li k dispozici žádné datum publikace, použijte jakékoliv jiné datum, které je k dispozici. Je lepší použít jedno datum, než vůbec žádné.

Připojení časového otisku:

Přípony typu „světový čas“ by neměly být součástí metadat.

Neurčitá data

U neurčitých dat používejte logický rok, který nejlépe reprezentuje období, například „1650“ místo „17. století“.

Pokud chcete poskytnout více informací o časovém úseku, použijte pole dc:coverage. Časový úsek je možno vyjádřit standardním způsobem, je-li definován přesně (viz Pokrytí) nebo volným textem, když je neurčitý nebo nejistý.

Poskytovatel služby je schopen třídit data na základě datových

standardů jako je W3CDTF. Protože neexistuje žádný standard pro neurčitá data pro takové termíny, jako je „Renesance“ nebo „17. století“, prostě se neobjeví ve vyžádaných výsledcích vyhledávání dat.

Nezaměnit za

0

Schéma

ISO 8601 [W3CDTF] <http://www.w3.org/QA/Tips/iso-date>

Příklady

<dc:date>2000-12-25</dc:date> <dc:date>1978-02</dc:date>
<dc:date>1650</dc:date>

Typ

Název prvku

Datum

Definice

DCMI

Typ vědeckého výstupu zdroje je jeho vyjádřením. DC prvek typu popisuje druh šíření nebo typ myšlenkového nebo technického obsahu zdroje. Používá se k tomu, aby bylo uživateli vysvětleno, v jakém druhu zdroje hledá. Je to kniha nebo článek, ať byl zdroj napsán pro vnitřní nebo vnější použití atd.

Použití

DC prvek „typ“ se používá ke třem účelům:

1. Povinný: Typ publikace (řízené): uvedení typu publikace na základě řízeného slovníku typů publikací DRIVER
2. Nepovinný: Typ publikace (volný): uvedení typu publikace na základě slovníku místního repozitáře
3. Doporučený: Verze (řízená): uvedení stavu v rámci procesu publikace.

Pokyny k
použití

1. Typy publikací (řízené):

První uvedení DC prvku „typ“ je povinné a prvek by měl být použit pro uvedení typu vědeckého výstupu na základě slovníků typů DRIVER. Používejte přesné řetězce znaků tak, jak jsou uvedeny níže. Termíny jsou vysvětleny podrobně v kapitole o slovnících a sémantice. Info:eu-pro je jmenný prostor, kde jsou registrovány typy publikací DRIVER

- info:eu-repo/semantics/article
- info:eu-repo/semantics/bachelorThesis
- info:eu-repo/semantics/masterThesis
- info:eu-repo/semantics/doctoralThesis
- info:eu-repo/semantics/book
- info:eu-repo/semantics/bookPart
- info:eu-repo/semantics/review
- info:eu-repo/semantics/conferenceObject
- info:eu-repo/semantics/lecture
- info:eu-repo/semantics/workingPaper
- info:eu-repo/semantics/preprint

- info:eu-repo/semantics/report
- info:eu-repo/semantics/annotation
- info:eu-repo/semantics/contributionToPeriodical
- info:eu-repo/semantics/patent
- info:eu-repo/semantics/other

2. Typy publikací (volný text):

Druhé uvedení DC prvku „typ“ je nepovinné a mělo by být použito jako indikace dílčího typu (subtypu) vědeckého výstupu.

3. Verze (řízená):

Poslední uvedení DC prvku „typ“ je doporučené a mělo by být použito pro verzi vědeckého výstupu na základě slovníků verzí DRIVER. Použijte přesný text, jak je uveden níže. Další informace o modelu verzí viz

<http://www.lse.ac.uk/library/versions/>

- info:eu-repo/semantics/draft
- info:eu-repo/semantics/submittedVersion
- info:eu-repo/semantics/acceptedVersion
- info:eu-repo/semantics/publishedVersion
- info:eu-repo/semantics/updatedVersion

Mapování a možnost zpětné transformace

Mapování typů DRIVER z Pokynů DRIVER 1.0 viz Mapování typů DRIVER.

Nezaměnit za

- Formát

DC prvek „typ“ popisuje druh akademického výstupu, jeho vyjádřením je zdroj. DC prvek „formát“ popisuje typ média takového zdroje.

Schémata

Druhy publikací: viz část Typ publikace na straně 84 v kapitole „Použití slovníků a sémantiky“.

Slovník verzí: Viz část Verze na straně 87 v kapitole „Použití slovníků a sémantiky“.

Příklady

Mapování: Viz část Mapování typů DRIVER na straně 57 v kapitole „Použití optimálních postupů pro OAI_DC“.

<dc:type>info:eu-repo/semantics/article</dc:type>

<dc:type>info:eu-repo/semantics/publishedVersion</dc:type>

nebo <dc:type>info:eu-repo/semantics/other</dc:type> <!--1-->

Formát

Název prvku	Formát										
Definice	Fyzické nebo digitální vyjádření zdroje. Formát zpravidla může obsahovat typ média nebo rozměry zdroje. Formát může být použit k určení SW, HW nebo jiného zařízení potřebného k zobrazení a práci se zdrojem. Příklady rozměrů zahrnují velikost a dobu trvání. Doporučeným optimálním postupem je zvolit si hodnotu z řízeného slovníku (například seznam typů internetových médií (MIME) definující formáty počítačových médií).										
DCMI											
Použití	Doporučené										
Pokyny k použití	Na základě optimálního postupu se k výběru termínu používá seznam internetových médií registrovaný IANA. Úplný seznam viz umístění schématu níže. Dále bude následovat vzorový seznam typů MIME dle IANA:										
	<table> <tr> <th>Typ</th><th>Podtyp</th></tr> <tr> <td>Text</td><td> • prostý • bohatý text • obohacený • hodnoty oddělené mezerami • html • sgml xml </td></tr> <tr> <td>Použití</td><td> • octet-stream • postscript • rtf • applefile • mac-binhex40 • wordperfect5.1 • pdf • vnd.oasis.opendocument.text • zip • macwriteii • msword • sgml • ms-excel • ms-powerpoint • ms-project • ms-works • xhtml+xml • xml </td></tr> <tr> <td>Obraz</td><td> • jpeg • gif • tiff • png • jpeg2000 • sid </td></tr> <tr> <td>Zvuk</td><td> • wav • mp3 • quicktime </td></tr> </table>	Typ	Podtyp	Text	• prostý • bohatý text • obohacený • hodnoty oddělené mezerami • html • sgml xml	Použití	• octet-stream • postscript • rtf • applefile • mac-binhex40 • wordperfect5.1 • pdf • vnd.oasis.opendocument.text • zip • macwriteii • msword • sgml • ms-excel • ms-powerpoint • ms-project • ms-works • xhtml+xml • xml	Obraz	• jpeg • gif • tiff • png • jpeg2000 • sid	Zvuk	• wav • mp3 • quicktime
Typ	Podtyp										
Text	• prostý • bohatý text • obohacený • hodnoty oddělené mezerami • html • sgml xml										
Použití	• octet-stream • postscript • rtf • applefile • mac-binhex40 • wordperfect5.1 • pdf • vnd.oasis.opendocument.text • zip • macwriteii • msword • sgml • ms-excel • ms-powerpoint • ms-project • ms-works • xhtml+xml • xml										
Obraz	• jpeg • gif • tiff • png • jpeg2000 • sid										
Zvuk	• wav • mp3 • quicktime										

- Video
- mpeg1
  - mpeg2
  - mpeg3
  - avi

Pokud ,má jeden specifický zdroj (jeden vědecký výstup) více než jeden fyzický formát (například dodatek k textu a pdf) uložený jako různé objektové soubory, všechny formáty jsou uvedeny v prvku DC „formát“, například:

- <dc:format>application/pdf</dc:format>
- <dc:format>application/postscript</dc:format>
-

<dc:format>application/vnd.oasis.opendocument.text</dc:format>

Nezaměnit za

- Typ
- Identifikátor

DC prvek „typ“ popisuje typ média tohoto zdroje. DV prvek „typ“ popisuje druh akademického výstupu, který zdroj představuje. DC:identifier se používá k vyjádření toho, že se jedná o digitální zdroj.

Schéma

Seznam typů internetových médií registrovaných IANA (MIME)
<http://www.iana.org/assignments/media-types/>

Příklady

```
<dc:format>video/quicktime</dc:format>
<dc:format>application/pdf</dc:format>
<dc:format>application/xml</dc:format>
<dc:format>application/xhtml+xml</dc:format>
<dc:format>application/html</dc:format>
<dc:format>application/vnd.oasis.opendocument.text</dc:format>
```

Identifikátor

Název prvku

Identifikátor

Definice

Jednoznačný odkaz na zdroj v daném kontextu.

DCMI

Použití

Povinné

Pokyny k použití

Doporučený optimální postup je identifikovat zdroj pomocí řetězce čísel odpovídajících formálnímu identifikačnímu systému. Příklady formálních identifikačních systémů zahrnují Uniform Resource Identifier (URI) (včetně Uniform Resource Locator (URL), Digital Object Identifier (DOI) a URN:NBN).

Ideálním využitím tohoto prvku je použití přímého odkazu nebo odkazu na výchozí stránku (trvalá URL) z dc:identifier v metadatovém záznamu na digitální zdroj nebo výchozí stránku.

Chytrý postup:

používejte stabilní URL

- Uveďte každý identifikátor, který může k publikaci každý najít (URL, DOI, URN:NBN, ISBN, ISSN atd.)

- Umístěte „nejvhodnější“ identifikátor ve formě URL na první řádku seznamu identifikátorů. Téměř ve všech případech je to ten, který bude použit poskytovatelem služby jako odkaz pro koncového uživatele. Může to být odkaz na výchozí stranu nebo přímý odkaz na soubor. Může to také být URL nebo přesměrovaná URL jako PURL, HANDLE nebo jiné mechanismy mezinárodního řešení.
- Nezaměnit za
- dc:relation (dc:relation použijte k odkazu od jedné verze zdroje na jinou)
  - dc:source (dc:source použijte pro citace z literatury z původního zdroje).

Příklady

V tomto příkladě jsou zvoleny identifikátory, ve kterých jsou URL uvedeny na prvním místě. První URL bude považována za „nejvhodnější“ a bude například použita systémem DRIVER pro přesměrování koncového uživatele. V tomto případě dojde k přesměrování na výchozí stránku. Výchozí stránka je dobrý způsob odkazu. Koncový uživatel má možnost dostat se k více informacím o objektu, který našel, vidět kontext a využívat další služby, které může nabídnout místní repozitář.

```
<oai_dc:dc>
... <dc:identifier>http://hdl.handle.net/1234/5628
</dc:identifier>
<dc:identifier>http://arno.unimaas.nl/show.cgi?fid=5628
</dc:identifier> <dc:identifier>http://n2t.info/urn:nbn:nl:ui:14-123456789</dc:identifier> <dc:identifier>urn:nbn:nl:ui:13-123456789</dc:identifier>
<dc:identifier>urn:isbn:123456789</dc:identifier>
<dc:identifier>info:doi:10-123456789</dc:identifier> ...
</oai_dc:dc>
```

Zdroj

Název prvku

Zdroj

Definice

Odkaz na zdroj, ze kterého je odvozen stávající zdroj.

DCMI

Použití

Nepovinné

Pokyny k použití

Stávající zdroj může být zcela nebo částečně odvozen od jiného zdroje. Doporučeným optimálním postupem je odkaz na zdroj pomocí řetězce nebo čísla v souladu s formálním identifikačním systémem.

Optimální postup: Používejte jen tehdy, když je popisovaný zdroj výsledkem digitalizace nedigitálních originálů. Jinak použijte vztah. Jako nepovinná možnost je doplnění metadat o stávajícím umístění a telefonním čísle digitalizované publikace.

Použití: Pokyny pro kódování informací o citacích z literatury v metadatech dle Dublin Core ([<http://dublincore.org/documents/dc-citation-guidelines/>]).

Nezaměnit za

- dc:relation

- dc:identifier
- Příklady <dc:source>Ecology Letters (1461023X) vol.4 (2001)</dc:source> <dc:source>ISSN: 0928-0987</dc:source>

Jazyk

Název prvku

Jazyk

Definice

Jazyk myšlenkového obsahu zdroje.

DCMI

Použití

Doporučené

Pokyny k použití

Konkrétní zdroj (konkrétní výstup) je napsán buď v jednom lidském jazyce nebo v několika jazycích. V těchto případech jsou všechny použité jazyky použity v DC prvku „jazyk“. Jestliže konkrétní zdroj (specifický výstup) je napsán v jednom lidském jazyce a přeložen do jiného lidského jazyka, každý překlad má svůj vlastní záznam. Doporučené: ISO 639-x, kde x může být 1,2 nebo 3.

Optimální postup: používáme ISO 639-3 a tím pokračujeme: [http://www.sil.org/ISO639-3/codes.asp]

Pokud je to potřebné, opakujte tento prvek jako indikaci několika jazyků. Jestliže ISO 639-2 a 639-1 postačují pro obsah repozitáře, mohou být použity jako alternativa. Protože existuje jedinečné mapování, toto je možné provést v průběhu procesu agregace.

Nezaměnit za

- Kódy zemí ISO 3166-1

http://www.iso.org/iso/country_codes/iso_3166_code_lists/english_country_names_and_code_elements.htm

Schéma

ISO 639-3 <http://www.sil.org/ISO639-3/codes.asp>

Příklady

```
<dc:language>eng</dc:language>
<dc:language>deu</dc:language>
<dc:language>nld</dc:language>
<dc:language>nld/dut</dc:language>
<dc:language>dut</dc:language>
<dc:language>nl</dc:language>
```

Vztah

Název prvku

Vztah

Definice

Odkaz na související zdroj.

DCMI

Použití

Nepovinné

Pokyny k použití

Doporučeným optimálním postupem je odkaz na zdroj pomocí řetězce nebo čísla v souladu s formálním identifikačním systémem. DC prvek „vztah“ může být použit k uvedení různých druhů vztahů mezi několika metadatovými záznamy. Jestliže jsou vztahy mezi metadatovými záznamy zviditelněny použitím metadat, následující se použije k přesměrování mezi

verzemi (autorská verze a verze vydavatele, preprint, postprint, atd.):

- Metadatový záznam je nezávislý
- Různá vyjádření jednoho a téhož zdroje (vědecký výstup, který může být popsán přesně stejnými bibliografickými metadaty kromě DC prvku „formát“) jsou spojena odkazem na jediný metadatový záznam pomocí dc:relation).

Jiné změny v metadatech než DC prvku „formát“ vedou k vytvoření nového metadatového záznamu tohoto vědeckého výstupu, který splňuje všechny požadavky formulované v tomto dokumentu a má hodnotu DC prvku „vztah“.

Nezaměnit za
Příklady

cc:identifier a dc:source
dc:relation>http://hdl.handle.net/10 </dc:relation> The value of dc:relation is the identifier of the other document. Linking two documents: ---Document A:--- <dc:type>info:eu-repo/semantics/submittedVersion</dc:type> <dc:identifier> http://hdl.handle.net/10</dc:identifier> <dc:relation>http://hdl.handle.net/20</dc:relation> ---Document B:--- <dc:type>info:eu-repo/semantics/acceptedVersion</dc:type> <dc:identifier> http://hdl.handle.net/20</dc:identifier> <dc:relation>http://hdl.handle.net/10</dc:relation>

Pokrytí

Název prvku
Definice
DCMI

Pokrytí
Rozsah nebo velikost obsahu zdroje. Pokrytí zpravidla zahrnuje prostorové umístění (název místa nebo zeměpisné souřadnice), časové období (značka období, datum nebo rozsah dat) nebo jurisdikci (jako je název správní jednotky).

Použití
Pokyny k
použití

Nepovinné
Doporučený optimálním postup je zvolit si hodnotu z řízeného slovníku (například Getty Thesaurus geografických názvů nebo TGN) a pak tam, kde je to vhodné, názvy míst nebo časové úseky raději než číselné identifikátory jako například sady souřadnic nebo datových rozmezí. Pokud je to třeba, opakujte tento prvek tak, abyste zakódovali několik míst nebo časových období.

Nezaměnit za
Schéma

- ISO 3166 [<http://www.iso.ch/iso/en/prods-services/iso3166ma/02iso-3166-code-lists/index.html>]
- Box [<http://dublincore.org/documents/dcmi-box/>]
- TGN [<http://www.getty.edu/research/tools/vocabulary/tgn/>]
- DCMI Period [<http://dublincore.org/documents/2000/07/28/dcmi-period/>]

Příklady Example Spatial: ISO 3166 <dc:coverage>NL</dc:coverage>
 Example Spatial: BOX <dc:coverage> name=Western
 Australia; northlimit=-13.5; southlimit=-35.5; westlimit=112.5;
 eastlimit=129</dc:coverage>

Poznámka k poli: Zde použitá syntaxe je provizorní a v současné době probíhá její přehodnocení jako součást prací na DCMI týkajících se koordinovaných doporučení k syntaxi pro HTML, XML a RDF. Tato doporučení a menší ediční změny v tomto dokumentu je možno očekávat v blízké budoucnosti. Jdi na <http://dublincore.org/documents/dcmi-point/>

Práva

Název prvku

Práva

Definice

Informace o právech vlastněných zdrojem a ke zdroji.

DCMI

Použití

Doporučené

Pokyny k
použití

Prvek práva zpravidla obsahuje prohlášení o správě práv pro přístup nebo použití objektu nebo odkaz na službu poskytující takové informace. Informace o právech často zahrnují práva k duševnímu vlastnictví (PDV), autorská práva a různá vlastnická práva.

Upřednostňuje se učinit odkaz na službu práv, kde jsou vyjasněna práva k opětovnému používání ze strany koncového uživatele pomocí URL. Například organizace Creative Commons vytvořila URI pro své odlišné licence na jiném místě. To lze použít k vytvoření strojově čitelných uživatelských licencí.

Nezaměnit za

Příklady

<dc:rights>(c) University of Bath, 2003</dc:rights>
 <dc:rights>(c) Andrew Smith, 2003</dc:rights>

Použití služeb práv organizace Creative Commons vyjasňuje použití práv pro koncového uživatele. Další informace viz Používání práv k duševnímu vlastnictví. V tomto případě Andrew Smith s odkazem na <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/uk/>

<!-- example 1 -->

<dc:rights><http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/uk/></dc:rights>

Adresa URL uvádí místo, kde si je možno přečíst licenci.

U licencí Creative Commons je možno rozpoznat typ licence v samotném názvu URL. Výhodou takovéto licence, na kterou je možno se odkázat v URL je, že je strojově čitelná.

<!-- example 2 --> <dc:rights>cc-by-sa, Andrew

Smith</dc:rights>

Řetězec cc-by-sa označuje zhruba typ licence. Jméno je osoba nebo strana, u které se o práva žádá.

<!-- example 3 -->

<dc:rights>cc-by-sa, info:eu-repo/dai/nl/344568</dc:rights> or

<dc:rights>cc-by-nc-sa, urn:isni:234562-2</dc:rights>

Možno je také použít Digital Author Identifier (DAI) nebo International Standard Name Identifier (ISNI) k celosvětově jedinečné identifikaci osob a organizací a k propojení takových jmen s příslušnými právy.

Cílová skupina

Název prvku	Cílová skupina
Definice	Třída entity, pro kterou je zdroj určen nebo pro kterou užitečný.
DCMI	
Použití	Nepovinné
Pokyny k použití	Třída entity může být určena tvůrcem nebo vydavatelem nebo třetí stranou. Na metadatových referenčních stránkách Ministerstva školství USA je uveden příklad cílových skupin: http://www.ed.gov/admin/reference/index.jsp • Správci • Komunitní skupiny • Právníci • Příjemci federálních fondů a žadatelé o ně • Knihovníci • Zpravodajská média • Další • Rodiče a rodiny • Politici • Výzkumníci • Pomocní školní zaměstnanci • Poskytovatelé finanční pomoci studentům • Studenti • Učitelé

Nezaměnit za

Příklady	<dc:audience>Researchers</dc:audience> <dc:audience>Students</dc:audience>

Digital Repository Infrastructure Vision for European Research

Použití optimálních postupů pro OAI_DC

Tato kapitola se zabývá častými problémy, se kterými se setkávají správci repozitářů, když tyto instalují. Tyto postupy nejsou povinné, ale jsou nejlepším možným řešením takových běžně se vyskytujících problémů. Tato řešení jako optimální postupy pocházejí od jiných správců repozitářů, kteří již tyto druhy problémů řešili dříve. Hlavním zaměřením této části je interoperabilita a snadná implementace z hlediska cyklu vědecké komunikace.

Mapování typu – DRIVER

Mapování seznamů dalších typů publikací s jedním zpřístupněným seznamem v části Typ publikací na straně 84 v kapitole „Použití slovníků a sémantiky“. V uvedené části je možno najít podrobné definice termínů obsažených v uvedeném slovníku s cílem provést obvyklé mapování.

Typy verze 1.1 do typů verze 2.0 DRIVER

Níže popisujeme mapování mezi typy dokumentů používanými verzí 1.1 Pokynů k DRIVER ve srovnání s typy používanými verzí 2.0.

Typy DRIVER v 1.0	Změna na/mapování do	Typy DRIVER v 2.0
Článek	>>	Článek
Bakalářská práce	>>	Bakalářská práce
Magisterská práce	>>	Magisterská práce
Dizertace	>>	Dizertace
Kniha	>>	Kniha
Část knihy nebo kapitoly knihy	>>	Část knihy
<i>Není k dispozici mezi typy DRIVER 1.1!</i>	>>	Recenze
Přednáška na konferenci	>>	Objekt z konference
Zpráva na konferenci	>>	Objekt z konference
Přednáška	>>	Přednáška
Výzkumná zpráva	>>	Preprint pracovní dokument
Externí výzkumná zpráva	>>	Zpráva

Pokyny Driver 2.0

Interní zpráva	>>	Zpráva
<i>Není k dispozici mezi typy DRIVER v1.1!</i>	>>	Anotace
Příspěvek do novin nebo týdeníku	>>	Příspěvek do periodika
Informační bulletin	>>	Příspěvek do periodika
<i>Není k dispozici mezi typy DRIVER v1.1!</i>	>>	patent
<i>Není k dispozici mezi typy DRIVER v1.1!</i>	>>	Ostatní

Slovník typů E-Print pro typy DRIVER verze 2.0

Níže uvádíme mapování mezi typy dokumentů, které se používají ve slovníku e-print ve srovnání s těmi, které s používají ve verzi 2.0.

Jak vyjádřit článek se dvěma objektovými soubory, z nichž jeden je „akceptovaný“ a druhý je „publikovanou“ verzí?

Slovník typů e-print	Změna na/mapování do	Typy DRIVER v2.0	Verze DRIVER
Článek v časopise	>>	Článek	akceptovaný/ publikovaný / aktualizovaný
Položka v časopise	>>	Článek	akceptovaná/ publikovaná / aktualizovaná
Vystavený článek z časopisu	>>	Preprint pracovní dokument	vystavený
VŠ kvalif. práce (širší)	>>	Bakalářská práce	
VŠ kvalif. práce (širší)		Magisterská práce	
VŠ kvalif. práce (širší)		Dizertace	
Kniha		Kniha	
Položka knihy		Část knihy	
Recenze knihy		Recenze	
Dokument z konference		Objekt z konference	
Položka z konference		Objekt z konference	

Pokyny Driver 2.0

Plakát konference

Objekt z
konference

<i>Není k dispozici ve slovníku typů e-print</i>	>>	Přednáška
Pracovní dokument	>>	Pracovní dokument
Vědecký text	>>	Ostatní??? (do generických)
Zpráva (širší)	>>	Zpráva
<i>Není k dispozici ve slovníku typů e-print</i>	>>	Anotace
Položka zpráv	>>	Příspěvek do periodika
Patent	>>	Patent
<i>Není k dispozici ve slovníku typů e-print</i>	>>	Ostatní

Mapování verze DRIVER

Níže uvádíme mapování schématu verzí DRIVER ve srovnání s jinými schématy verzí v oblasti knihovnictví a repozitářů. Další údaje o verzích DRIVER najdete v části Verze na straně 87 v kapitole „Použití slovníků a sémantiky“.

Typy verze E-Print pro Pokyny k DRIVER verze 2.0 - Typy verzí

Níže je uvedeno mapování mezi typy dokumentů používaných typy verzí e-prints ve srovnání s těmi, které se používají ve verzi Pokynů k DRIVER 2.0.

Verze e-print	Změna na/mapování do	VERZE 2.0 DRIVER GL
Neproveden peer review (<i>hodnocení kolegy ze stejného oboru</i>)	>>	Návrh
Neproveden peer review	>>	Vystavená verze
Proveden peer review	>>	Akceptovaná verze
Proveden peer review	>>	Publikovaná verze
Proveden peer review	>>	Aktualizovaná verze

Běžné termíny verze pro Pokyny k DRIVER verze 2.0 Typy verzí

Níže je uvedeno mapování mezi typy dokumentů používaných v běžné vědecké terminologii ve srovnání s těmi, které jsou používány Pokyny k DRIVER verze 2.0.

Tradiční verze	Změna na/mapování do	VERZE 2.0 DRIVER GL
Pracovní dokument	>>	Návrh
Preprint (digitální návrh vědeckého článku před hodnocením kolegy)	>>	Vystavená verze
Postprint (digitální návrh vědeckého článku po hodnocení kolegy)	>>	Akceptovaná verze
Článek v časopisu	>>	Publikovaná verze
Opakovaný tisk	>>	Aktualizovaná verze

Verze článků v časopisech - Verze technické pracovní skupiny pro Pokyny k DRIVER verze 2.0 Typy verzí

Tato doporučené představují jednoduchý a praktický způsob popisu verzí vědeckých článků v časopisech, které se zpravidla objeví na internetu před, v průběhu a po formálním otištění v časopise. Doporučené termíny a definice verzí článků v časopisech definují články v časopisech v sedmi fázích.

Verze článků v časopisech	Změna na/mapování do	VERZE 2.0 DRIVER GL
Autorský originál	>>	Návrh
Předložený rukopis, který je hodnocen	>>	Vystavená verze
Akceptovaný rukopis	>>	Akceptovaná verze
Korektura	>>	Akceptovaná verze
Verze záznamu	>>	Publikovaná verze
Opravená verze záznamu	>>	Publikovaná verze
Rozšířená verze záznamu	>>	Aktualizovaná verze

Použití OAI_DC pro účely VŠ kvalifikačních prací

Toto doporučení vychází ze zprávy o studii "A PORTAL FOR DOCTORAL E-THESES IN EUROPE; Lessons Learned from a Demonstrator Project"

Cílem této studie jsou generické vědecké komunikační služby harvestování OAI_DC. Pokud jde o elektronické VŠ kvalifikační práce, které jsou specifické v daném kontextu, doporučujeme použít další metadatová schémata kromě OAI_DC, která nabízejí všechny aspekty týkající elektronických VŠ kvalifikačních prací.

Běžným postupem při použití OAI_DC v dc:type s obsahem "info:eu-repo/semantics/doctoralThesis" je věnovat řádnou pozornost následujícímu:

- Pole dc:date musí vždy obsahovat datum publikace (nikoliv datum obhajoby. Datum obhajoby má smysl ve specifickém kontextu služeb e-theses).
- Používejte jen jedno datové pole. Bude-li vyplněno více datových polí, bude to považováno za nejednoznačné, protože DC nemá prostor pro specifikaci dalších typů dat.
- Pole dc:contributor musí vždy obsahovat jméno konzultanta. (Použití pole přispěvatele se jmény dalších osob bude považováno za nejednoznačné. DC nemá prostor na další přispěvatelské role).
- Zbývající pole by měla být vyplněna přesně podle Pokynů DRIVER. Věnujte laskavě pozornost poli dc:language, které je přednostně kódováno v ISO 639-3. Mějte také na paměti, že pole dc:identifies je jediné pole, které obsahuje URL, která odkazuje na fulltextový dokument VŠ kvalifikační práce nebo vloženou stranu s otevřeným přístupem k fulltextovému dokumentu VŠ kvalifikační práce. Pole dc:date musí být vyplněno podle ISO 8601 (YYYY-MM-DD). A pole dc:creator a dc:contributor se formátují takto: „příjmení, první (křestní) jméno“.

Příklad

V této části je uveden příklad elektronické vysokoškolské kvalifikační práce. V tomto případě se jedná o habilitaci, což je vysokoškolská kvalifikační práce německého typu, která se využívá pro jmenování osob profesorem. Jedná se o akademickou práci, která je na ještě vyšší úrovni než doktorandská práce (než práce nutná k získání titulu PhD.), která se používá v Německu. V Pokynech k DRIVER podporujeme jen termíny používané Boloňskou konvencí, takže správce repozitáře může použít pravidlo „všechno vyšší a rovnající se dizertaci bude umístěno do kategorie dizertace“. Pokyny k DRIVER povolují vkládat další informaci „habilitace“, aby bylo možno zachovat místní úroveň prací.

Další informace o termínech týkající se úrovní diplomových prací viz <http://en.wikipedia.org/wiki/Diplom>.

XML, který se používá, by mohl vypadat následovně (poznámky mezi <!-- a --> by neměly být v XML, ale měly by sloužit jako pomoc při čtení):

```

<oai_dc:dc >
  <dc:title>Mixing Oil and Water : </dc:title>

  <dc:creator>Stage, Jesper</dc:creator> <!-- The Author -->

  <dc:date>2003-12-02</dc:date> <!-- The Published Date, one data field
-->

  <dc:contributor>Crane, Walter</dc:contributor> <!-- The Supervisor -
->

  <dc:type>info:eu-repo/semantics/doctoralThesis</dc:type>      <!--
DRIVER type 2.0 for Doctoral thesis, used for interoperability -->

  <dc:type>habilitation</dc:type> <!-- Local specific term. In Germany
Habilitation is the thesis a Professor has to write -->

  <dc:type>info:eu-repo/semantics/publishedVersion</dc:type>    <!--
Optional, the status of the work -->

  <dc:identifier>http://some.url.to/the_jump-off_page.html
</dc:identifier>

  ...
</oai_dc:dc>

```

DC:SOURCE a informace o citaci

U publikací používejte pole DC:SOURCE, kam vládějte informace, které se mohou použít k vhodnému provedení citace záznamu, který byl nalezen. Přednostně používejte k psaní odkazů styl APA.

Například:

```
<dc:source>Ecology Letters (1461023X), vol.4 (2001)</dc:source>
```

DC:RELATION a odkazy na související objekty

Pole DC:RELATION se může obvykle použít k popisu vztahů k jiným vyjádřením nebo verzím dokumentu.

Například publikovaná verze článku a autorská verze článku. Odkaz na vztah mezi nimi může být učiněn použitím „nejvhodnějšího“ identifikátoru, který je použitelný (URL). Příklad:

This record with ID 1111, is a paper that has been submitted for peer reviewing. This paper has a relation with the peer reviewed article with ID 2222.

```
<oai_dc:dc >
  <dc:identifier>http://hdl.handle.net/1234/1111</dc:identifier>
  <dc:type>info:eu-repo/semantics/paper</dc:type>
  <dc:type>info:eu-repo/semantics/submittedVersion</dc:type>
  <dc:relation>http://hdl.handle.net/1234/2222</dc:relation>
</oai_dc:dc>
```

The metadata record below shows the record of the article with ID 2222. This article has a relation with the submitted paper.

```
<oai_dc:dc >
  <dc:identifier>http://hdl.handle.net/1234/2222</dc:identifier>
  <dc:type>info:eu-repo/semantics/article</dc:type>
  <dc:type>info:eu-repo/semantics/publishedVersion</dc:type>
  <dc:relation>http://hdl.handle.net/1234/1111</dc:relation>
</oai_dc:dc>
```


Použití MPEG-21 DIDL (kontejner xml) – balení složených objektů

Úvod a cíl

Tento dokument je doplňkem ke stávajícímu specifikačnímu dokumentu DIDL pro repozitáře, který využívají nizozemské univerzity, Nizozemská královská knihovna a NARCIS. Cílem tohoto dokumentu je využít jednoznačně jasně DIDL popisem následujícího:

1. Povahy různých částí „metadat“, „objektů“ a „výchozích stránek“.
2. Co je identifikace
3. Co je datum úpravy

Při správném použití vytvoří tato specifikace platný záznam XML MPEG-21 DIDL pro použití k odpovědi OAI-PMH. Tato specifikace dokumentu DIDL pro repozitáře vychází z rozhodnutí, která byla navržena v ranném stádiu vývoje tohoto formátu XML k použití MPEG-21 DIDL. Návrhem byl hrubý nástin balícího formátu, který měl prostor na metadata, objekt a zdroje z výchozí stránky. Tato specifikace je přesnější.

Základní informace

Kontejner XML DIDL byl původně vyvinut v rámci programu DARE SURF jako první implementace MPEG-21 DIDL. Důvodem tohoto vývoje bylo následující:

- Řešení pro harvestování zdrojů prostřednictvím OAI-PMH pro přenos digitálních zdrojů (PDF atd.) z místního repozitáře do národní knihovny k zapracování zdrojů do systému E-Depot pro dlouhodobé uchování.
- Řešení pro harvestování zdrojů prostřednictvím OAI-PMH pro přenos digitálních zdrojů (PDF atd.) ze systému místního repozitáře k poskytovateli služby (například vyhledávací portál, který indexuje fulltextové dokumenty).
- (Částečné) řešení pro zobrazení složitých dokumentů, které se nejprve zaměřilo na VŠ kvalifikační práce, které se skládají z několika digitálních zdrojových souborů.
- Řešení matoucího používání dc:identifier v případě odkazu na tzv. výchozí stránku. Mnohé repozitáře umísťují odkaz na výchozí stránku do dc:identifier místo přímého odkazu na digitální zdrojový soubor.

Kontejner DIDL XML je používán systémem DARE od léta 2006. Jedním z výsledků je, že obsahy holandských repozitářů jsou nyní součástí systému E-Depot Nizozemské královské knihovny.

Odpověď OAI s dokumentem DIDL

Dokument DIDL je součástí odpovědi OAI-PMH. Dokument DIDL bude vrácen v rámci záznamu OAI, pokud se didl použije jako hodnota slovesa předpony metadat (metadata/Prefix). To umožní repozitáři vytvořit tento specifický formát DIDL, který je popsán níže v tomto dokumentu. V rámci struktury OAI XML je DIDL umístěn v prvku metadat. Viz níže:

```
<OAI-PMH ...>
...
<request ... metadataPrefix="didl_document">
...
<record>
  <header>...</header>
  <metadata>
    <didl:DIDL
      xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
      xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
      xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
      xmlns:dip="urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS"
      xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
      xsi:schemaLocation="
urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS
http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/did/didl.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS
http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dii/dii.xsd
urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS
http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dip/dip.xsd">
      ...
    </didl:DIDL>
  </metadata>
  <about>...</about>
</record>
...
</OAI-PMH>
```

Poznámky:

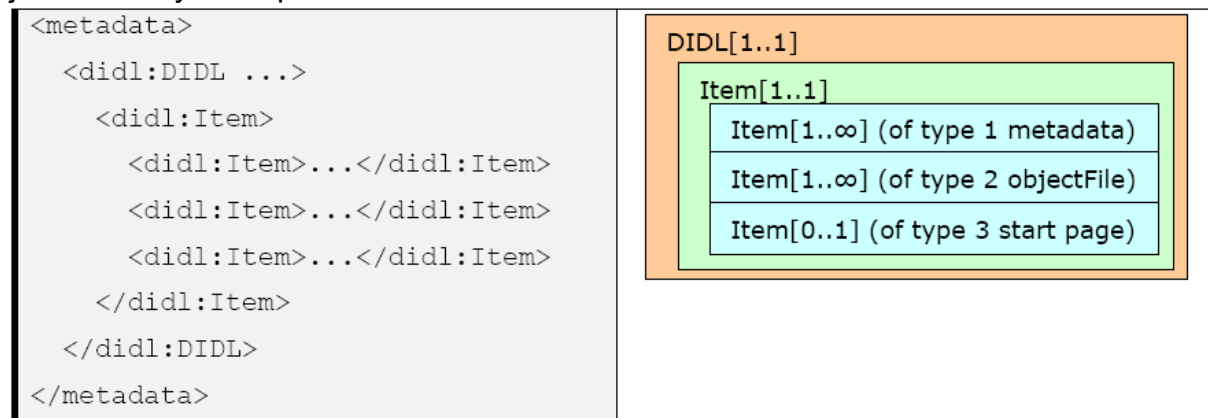
1. Nezapomeňte příznak DIDL v odpovědi OPAI-PMH.
2. Zde deklarujte jmenné prostory didl, dip a dcterms v příznaku DIDL. Tyto prostory jsou potřebné v celém dokumentu DIDL. Nevytvářejte jmenný prostor v příznaku

<OAI-PMH> protože důvodem existence dokumentu DIDL je, že může existovat mimo kontext OAI-PMH jako autonomní jednotka.

3. Prvek „O“ je volitelný v OIA-PMH.

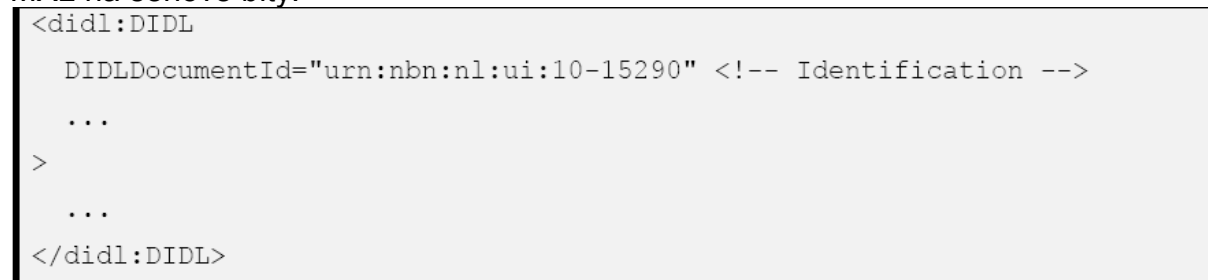
DIDL jako obal

Kontejner DIDL XML jak je definován v Pokynech k DRIVER, je dokument s jedním prvkem vrcholové položky. Položka obsahuje několik prvků dceřinných položek. Tyto prvky dceřinných položek se objevují ve třech odlišných typech. V rovných závorkách je uveden význam prvku XML:

Kořenový prvek: dokument DIDL – identifikační atribut

Kořenový element DIDL obsahuje jeden atribut, totiž DIDLdocumentID. Tento atribut obsahuje informace o identifikátoru obalu DIDL jako autonomní jednotce. Úkolem tohoto identifikátoru není identifikovat duševní práci, nýbrž identifikovat převod DIDL XML na sériové bity.

Atribut DIDLDocumentId obsahuje ID obalu DIDL. To může být stejné jako identifikátor OAI, který se používá k získání záznamu. Obal DIDL se může použít jako autonomní jednotka mimo kontext OAI-PMH, proto není DIDL totéž, co záznam OAI. Do budoucna existuje požadavek na trvalé identifikátory přiřazené k digitálním objektům (povinné pro projekty OAI-ORE). Knihovnám se doporučuje používat kód urn:nbn:{country code}:{isil library code}¹⁵- {object id}. Výraz {object id} může být číslo databáze. Doporučuje se uložit toto číslo do zvláštního pole a nikoliv jej automaticky generovat z ID databáze, protože budoucí aktualizace databáze změní tato čísla a mohlo by dojít ke ztrátě trvalosti.

¹⁵ ISO NP 15511: Mezinárodní standardní identifikátor knihoven a souvisejících organizací /ISIL)
http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=52666

Poznámky

1. Tento DIDLDocumentID má na prvním místě identifikátor odlišný než je identifikátor OAI pro takový záznam. Důvodem toho je, že dokument DIDL je autonomní jednotka, která může existovat vně a odděleně od záznamu OAI. Aby se však usnadnila provozní implementace, je možné použít identifikátor, který se používá pro záznam OAI, pokud OAI záznam a dokument DIDL jsou spolu neoddělitelně propojeny.

Prvky deskriptoru položky (nepovinné)

Prvky položka mohou nepovinně obsahovat dva nebo tři prvky deskriptoru. Jeden prvek deskriptoru popisuje datum úpravy prvku položky. Aby bylo možno porovnat podobné harvestované prvky položek o datu úpravy, je nutno připojit identifikátor.

Příklad na úrovni 1:

```
<didl:DIDL ...>
  <didl:Item>
    <didl:Descriptor>...</didl:Descriptor> <!-- Identification -->
    <didl:Descriptor>...</didl:Descriptor> <!-- Modification date -->
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item>
    ...
  </didl:Item>
</didl:DIDL>
```

Příklad na úrovni 2, připojený typ objektu:

```

<didl:Item> <!-- Level 1 Root Item -->
  <didl:Item> <!-- Level 2 Child Item -->
    <didl:Descriptor>...</didl:Descriptor> <!--
Identification -->
    <didl:Descriptor>...</didl:Descriptor> <!-- Modification
date -->
    <didl:Descriptor>...</didl:Descriptor> <!-- Object type -
->

    ...
  </didl:Item>
  <didl:Item>...</didl:Item>
  <didl:Item>...</didl:Item>
  <didl:Item>...</didl:Item>
  ...
</didl:Item>
</didl:DIDL>

```

Obsah deskriptoru: Identifikátor položky

První deskriptor obsahuje ID prvků položky. Ten se většinou používá k jedinečné identifikaci digitálního objektu (například pomocí DOI). Toto ID se zabalí do výroku s prvkem DII identifikátor. Například:

```

<didl:Item>
  <didl:Item>
    <didl:Descriptor>
      <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dii:Identifier>urn:nbn:nl:ui:10-6748398729821</dii:Identifier>
      </didl:Statement>
    </didl:Descriptor>
    ...
  </didl:Item>
  ...
</didl:Item>

```

Poznámky:

1. U prvků dceřinné položky kořenové položky prvek předpokládá, že identifikátor není roven použitému identifikátoru OAI nebo identifikátoru DIDL.
2. Identifikátor v prvku kořenové položky může být stejný jako identifikátor DIDL nebo OAI, ale to se nedoporučuje.
3. Jmenný prostor dii měl být deklarován v příznaku DIDL.
4. Tam, kde je to možné, by identifikátor musel být popsán jako URI.

Obsah deskriptoru: Položka změněna

Druhý deskriptor obsahuje datum změny. Pokud se v položce něco změní, prvek data takové změny se specifikuje změněným prvkem z jmenného prostoru dc:terms:

```
<didl:Item>
  <didl:Item>
    ...
    <didl:Descriptor>
      <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dc:terms:modified>2006-12-20T10:29:12Z</dc:terms:modified>
      </didl:Statement>
    </didl:Descriptor>
    ...
  </didl:Item>
  ...
</didl:Item>
```

Poznámky

1. V příznaku DIDL deklarujte jmenný prostor dc:terms .
2. Formát data je světový čas, což znamená, že je možno jej uložit jako text.
3. Může existovat pouze jeden prvek výroku v prvku deskriptoru, který znamená, že dii:identifier a dc:terms:modified jsou umístěny v oddělených prvcích deskriptoru.

Obsah deskriptoru: Položka Typ objektu

Třetí deskriptor obsahuje typ objektu. Tento typ objektu se objevuje na druhé úrovni prvků položky. Jinými slovy: to platí pouze pro prvky dceřinné položky kořenové položky. Tento typ objektu se specifikuje prvkem typ objektu z jmenného prostoru DIP MPEG-21, který specifikuje architekturu náležející šíření dokumentů s digitálními položkami (DID).

```
<didl:Item>
  <didl:Item>
    ...
    <didl:Descriptor>
      <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/descriptiveMetadata
      </dip:ObjectType>
    </didl:Statement>
  </didl:Descriptor>
  ...
</didl:Item>
...
</didl:Item>
```

V části Složený prvek: zobrazení složité položky bude dále upřesněn výrok tohoto typu objektu.

Poznámky:

1. V příznaku DIDL deklarujte jmenný prostor dip.
2. Typ objektu ve výroku deskriptoru musí být popsán jako URI.
3. Architektura zpracování, kterou používáme k šíření, bude určena pro běžné evropské repozitáře. Použitý URI je umístěn v jmenném prostoru informace jako info:eu-repo. (<http://info-uri.info>). Používá se jako neoficiální standard v komunitě DRIVER.

Složený prvek: Informace o složitosti položky

Prvek vrcholné položky obsahuje nejméně dva typy objektu povinné prvky položky. Tyto typy objektu položky jsou vyjádřením kořenové položky: jeden pro metadata a jeden pro digitální objektový soubor, například PDF, jak je popsáno metadaty. Nepovinně tam může být třetí prvek položky pro výchozí stránku. Výchozí stránka je vložená stránka html, která se používá pro prezentace čitelné pro lidi, pokud má položka více než jeden objektový soubor. K této situaci obvykle dochází u kvalifikačních vysokoškolských prací, které mají oddělené objektové soubory (například pokud se taková kvalifikační práce skládá ze setu dříve publikovaných článků). Dochází k tomu také, když má poskytovatel obsahu verze stejného článku ve formátu PDF, MS Word doc a HTML.

```
<didl:DIDL ...>
  <didl:Item>
    <didl:Item>...</didl:Item> <!-- metadata -->
    <didl:Item>...</didl:Item> <!-- objects -->
    <didl:Item>...</didl:Item> <!-- jump-off-page -->
  </didl:Item>
</didl:DIDL>
```

První položka obsahuje metadata jako nekvalifikovaný Dublin Core (DC) (povinné), což se normálně používá ve formátu OAI_DC podle pokynů k metadatům používaným v rámci systému DRIVER jako součást architektury zpracování digitálních položek. Druhá položka obsahuje odkaz na digitální objekty a třetí položka obsahuje odkaz na výchozí stránku.

```

<didl:Item>
  <didl:Item> <!--one or many occurrences-->
    <didl:Descriptor>
      <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dip:ObjectType>info:eu-
repo/semantics/descriptiveMetadata</dip:ObjectType>
      </didl:Statement>
    </didl:Descriptor>
    ...
  </didl:Item>
  <didl:Item>      <!--one or many occurrences-->
    <didl:Descriptor>
      <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dip:ObjectType>info:eu-
repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>
      </didl:Statement>
    </didl:Descriptor>
    ...
  </didl:Item>
  <didl:Item> <!-- zero or one occurrences -->
    <didl:Descriptor>
      <didl:Statement mimeType="application/xml">
        <dip:ObjectType>
          info:eu-repo/semantics/humanStartPage</dip:ObjectType>
        </didl:Statement>
      </didl:Descriptor>
      ...
    </didl:Item>
  </didl:Item>

```

URI bude zpracován bez ohledu na velká písmena. Doporučuje se použít způsob psaní camelCase (slova neoddělena, začínají vždy velkým písmenem). Je velmi důležité použít přesnou kombinaci znaků, jinak nebude možné automatické zpracování. Aby to bylo velmi jasné, používají se následující URI:

- info:eu-repo/semantics/**descriptiveMetadata** (Tato položka se vyskytuje jednou nebo mnohokrát)
- info:eu-repo/semantics/**objectFile** (Tato položka se vyskytuje jednou nebo mnohokrát)
- info:eu-repo/semantics/**humanStartPage** (Tato položka se vyskytuje 0 x nebo jednou)

První prvek položky typ objektu obsahuje metadata. Metadata jsou vložena do prvku zdroj. Každý prvek zdroj obsahuje jmenný prostor v metadatovém formátu, který byl použit. Takto bude formát rozpoznán poskytovatelem služby. Podle protokolu OAI je povinné použít „oai_dc“. Pro usnadnění implementace lze použít OAI_DC jako metadata, protože OAI_DC je základní požadavek OAI-PMH. Každá položka metadat může mít nepovinně svůj vlastní identifikátor a prvek upraveno v prvku deskriptor.

	<didl:Item>
	<didl:Descriptor>
	<didl:Statement
	mimeType="application/xml">
	<dip:ObjectType>

	<pre> info:eu-repo/semantics/descriptiveMetadata</dip:ObjectType> </didl:Statement> </didl:Descriptor> </pre>
1	<pre> <didl:Descriptor> <!-- This metadata instance has its own ID number --> </didl:Descriptor> <didl:Statement mimeType="application/xml"> <dii:Identifier>info:doi/10.1705/74836724783</dii:Identifier> </didl:Statement> </didl:Descriptor> </pre>
2	<pre> <didl:Descriptor> <!-- This record has its own Modification date --> <didl:Statement mimeType="application/xml"> <dcterms:modified>2006-12-20T10:29:12Z</dcterms:modified> </didl:Statement> </didl:Descriptor> </pre>
	<pre> <didl:Component> </pre>
3	<pre> <didl:Resource mimeType="application/xml"> <!-- the DC data --> <oai_dc:dc xmlns:oai_dc="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/" xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/" xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance" xsi:schemaLocation="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/ http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc.xsd"> <dc:creator>...</dc:creator> <dc:creator>...</dc:creator> <dc:title> ... </dc:title> ... </oai_dc:dc> </didl:Resource> </pre>
	<pre> </didl:Component> </pre>
	<pre> </didl:Item> </pre>

Poznámky:

1. (Povinné tam, kde lze) Doporučuje se identifikovat každý oddělený prvek pro účely budoucího odkazu nebo opětovného sestavení. Takový metadatový set má svůj vlastní identifikátor, který není stejný jako identifikátor DIDL.
2. Pokud dojde ke změně data metadat, ujistěte se, že také došlo ke změně data položky na úrovni kořene.
3. Uveďte jmenný prostor dc v počátečním příznaku prvku zdroje, ve kterém používáte Dublin Core.

Typ objektu: Položka objektu

Pokyny Driver 2.0

Typ objektu druhé položky obsahuje odkaz na digitální objekt. Jedná se vždy o poskytnutí formou odkazu, aby se omezila velikost souboru, když se používá pro účely přenosu metadat. (Hodnota „by“ je možná, ale zvyšuje velikost souboru a dotýká se problematiky vlastnických práv, používejte kódování base64, příklad zde neuveden) a prvek položka obsahuje výrok o typu objektu s URI info:eu-repo/semantics/objectFile. Položka objectFile se může objevit více než jednou. Viz následující:

```
<didl:Item>
...
<!-- Below this line one can find links to one or more digital objects
-->
```

```
<didl:Item> <!-- First Item for a File/Bitstream -->
<didl:Descriptor>
<didl:Statement mimeType="application/xml">
<dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>
</didl:Statement>
</didl:Descriptor>
...
<didl:Component>
<didl:Resource mimeType="application/pdf"
ref="http://my.server.nl/report.pdf"/></didl:Component>
</didl:Item>
```

```
<didl:Item> <!-- Second Item for a File/Bitstream -->
<didl:Descriptor>
<didl:Statement mimeType="application/xml">
<dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>
</didl:Statement>
</didl:Descriptor>
...
```

```

<didl:Component>
<didl:Resource mimeType="application/pdf"
ref="http://my.server.nl/appendix.pdf"/><didl:Component>
</didl:Item>
<didl:Item> <!-- Third Item for a File/Bitstream -->
<didl:Descriptor>
<didl:Statement mimeType="application/xml">
<dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>
</didl:Statement>
</didl:Descriptor>
...
<didl:Component>
<didl:Resource mimeType="application/pdf"
ref="http://my.server.nl/datasheets.xls"/><didl:Component>
</didl:Item>
</didl:Item>

```

Jak můžete vidět z výše uvedeného příkladu, místa zdrojů se neobjevují v několika složkách v jedné položce, ale místo každého zdroje je zabaleno do prvku položky. Důvodem toho je, že každý bitový tok souboru může mít svůj vlastní identifikátor. Na tři tečky „...“ (uvedené v příkladu) je možno umístit identifikátor a příznak změny, což je podobné položce metadata.

Poznámky:

1. Pořadí složek objektu by mělo být v logickém pořadí čtení! Položka s kapitolou 1 by měla následovat po dalším sesterském prvku položky, který obsahuje kapitolu 2, atd... Takto může poskytovatel služby provést lepší prezentaci. Výslovné uspořádání pořadí umístění podle pořadových čísel je specifikováno v další verzi specifikace.
2. Pokud k prvku zdroje existují důležitá data úprav, rozšiřte taková data směrem vzhůru, ale mimo mateřské prvky položky, které obsahují zapouzdřený dceřinný prvek položky upraveno.
3. Identifikátory připojte pouze tam, kde už nějaké jsou.
4. Pokud k prvkům položky typ objektu neexistují žádné identifikátory, identifikátor prvku DIDL použije poskytovatel služby.
5. Pro prvky upraveno nebo identifikátor použijte oddělenou konstrukci prvku <Descriptor> <Statement>.
6. Přibližný odhad je, že jestliže bitový tok nebo soubor má vlastní identifikátor, obal je prvek položky. Aby zůstala zachována možnost, aby bitový tok měl identifikátor, používáme prvek položky jako standard pro zabalení umístění zdroje.

Typ objektu: Položka výchozí stránky

Třetí prvek položky typu objektu obsahuje odkaz na výchozí stránku nebo vloženou stránku. To se provádí stejným způsobem jako u prvku položky objekt. V současné době je to omezeno na 1 položku tohoto typu. Nejsou uvedeny žádné prvky identifikátoru ani prvky data úpravy prvku. Prvek položky je nepovinný:

```
<didl:Item>
...
<!-- Below this line; an Item with a link to one optional Intermediate
page -->
<didl:Item>
<didl:Descriptor>
<didl:Statement
                                mimeType="application/xml">
<dip:ObjectType>
info:eu-repo/semantics/humanStartPage
</dip:ObjectType>
</didl:Statement>
</didl:Descriptor>
...
<didl:Component>
<didl:Resource
                                mimeType="application/html"
ref="http://my.server.nl/mypub.html"/></didl:Component>
</didl:Item>
</didl:Item>
```

Příklad DIDL vloženého do OAI-PMH

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="DIDL_documentHTML.xsl"?>
<OAI-PMH
xmlns="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="
    http://www.openarchives.org/OAI/2.0/ http://www.openarchives.org/OAI/2.0/OAI-PMH.xsd">
  <responseDate>2006-12-20T10:29:11Z</responseDate>
  <request identifier="oai:dspace.library.uu.nl:1874/15290" metadataPrefix="didl" verb="GetRecord">
    http://dspace.library.uu.nl:8080/dspace-oai/request
  </request>
  <GetRecord>
    <record>
      <header>
        <identifier>oai:dspace.library.uu.nl:1874/15290</identifier>
        <timestamp>2006-12-06T19:00:49Z</timestamp>
        <setSpec>hdl_1874_69</setSpec>
        <setSpec>hdl_1874_12233</setSpec>
      </header>
      <metadata>
        <!-- Introducing the DIDL document. -->

        <!-- Implementation Version 2.3. used in the SURFshare (nl) and DRIVER (eu) context-->
        <!--
          <didl:DIDL> is the wrapper or container that can be seen as an autonomous entity
          that can exist outside the OAI-PMH context.

          The DIDLDocumentId attribute (optional) is the DIDL identifier
          and it CAN be the same as the record Identifier!
          Leave it out if you have no dedicated DIDL identifier.
        -->
        <didl:DIDL DIDLDocumentId="urn:NBN:nl:ui:10-6748398729821"
xmlns:didl="urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS"
xmlns:dii="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS"
xmlns:dip="urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DIP-NS"
xmlns:dcterms="http://purl.org/dc/terms/"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance" xsi:schemaLocation="
    urn:mpeg:mpeg21:2002:02-DIDL-NS
    http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/did/didl.xsd

    urn:mpeg:mpeg21:2002:01-DII-NS
    http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dii/dii.xsd

    urn:mpeg:mpeg21:2005:01-DIP-NS
    http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/MPEG-
21_schema_files/dip/dip.xsd">
        <!-- The Item is the autonomous compound complex entity that is a representation of a
        work-->
        <didl:Item>
          <didl:Descriptor>
            <didl:Statement mimeType="application/xml">
              <dii:Identifier>urn:NBN:nl:ui:10-6748398729821</dii:Identifier>
```

```

</didl:Statement>
</didl:Descriptor>
<didl:Descriptor>
  <didl:Statement mimeType="application/xml">
    <dcterms:modified>2006-12-20T10:29:12Z</dcterms:modified>
  </didl:Statement>
</didl:Descriptor>
<didl:Component>

  <!-- Actual resource of Item; Location of the DIDL document -->
  <didl:Resource mimeType="application/xml"
    ref="http://dspace.library.uu.nl:8080/dspace-oai/request?verb=GetRecord
&amp;metadataPrefix=didl&amp;identifier=oai%3Adspace.library.uu.nl%3A1874%2F15290"/>
</didl:Component>
<!-- Introducing the area for metadata -->
<didl:Item>
  <didl:Descriptor>
    <!-- ObjectType of Item -->
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
      <dip:ObjectType>info:eu-
repo/semantics/descriptiveMetadata</dip:ObjectType>

    </didl:Statement>
  </didl:Descriptor>
  <didl:Component>
    <!-- Actual resource of Item -->
    <didl:Resource mimeType="application/xml">
      <oai_dc:dc xmlns="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xmlns:oai_dc="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/"
xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/" xsi:schemaLocation="
      http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/
      http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc.xsd
      http://purl.org/dc/elements/1.1/
      http://dublincore.org/schemas/xmls/simpledc20021212.xsd">
      <dc:title>Neonatal Glucocorticoid Treatment and Predisposition
to Cardiovascular Disease in Rats</dc:title>
      <dc:creator>Bal, M.P.</dc:creator>

      <dc:subject>Geneeskunde</dc:subject>
      <dc:subject>glucocorticoid</dc:subject>
      <dc:subject>dexamethasone</dc:subject>
      <dc:subject>
        <!--etc...-->
      </dc:subject>
      <dc:subject>cellular hypertrophy</dc:subject>

      <dc:subject>contractile proteins</dc:subject>
      <dc:description>The present thesis describes the issue of
"neonatal glucocorticoid
      treatment and predisposition to cardiovascular disease in rats".
</dc:description>

      <dc:publisher>Utrecht University</dc:publisher>

```

```

<dc:date>2006-12-12</dc:date>
<dc:type>Doctoral thesis</dc:type>

<dc:format>image/jpeg</dc:format>
<dc:format>image/pdf</dc:format>
<dc:format>image/pdf</dc:format>
<dc:format>
  <!--etc...-->
</dc:format>
<dc:identifier>
  http://igitur-archive.library.uu.nl/dissertations/2006-1206-
200250/UVindex.html
</dc:identifier>

<dc:language>en</dc:language>
<dc:rights>(c) Bal, M.P., 2006</dc:rights>
</oai_dc:dc>
</didl:Resource>
</didl:Component>
</didl:Item>
<!-- Introducing the area for MODS metadata -->
<didl:Item>

  <didl:Descriptor>
    <!-- ObjectType of Item -->
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
      <dip:ObjectType>info:eu-
repo/semantics/descriptiveMetadata</dip:ObjectType>
    </didl:Statement>
  </didl:Descriptor>
  <didl:Component>
    <didl:Resource mimeType="application/xml">

      <mods version="3.2"
xmlns="http://www.loc.gov/mods/v3"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="http://www.loc.gov/mods/v3
http://www.loc.gov/standards/mods/v3/mods-3-2.xsd">
        <titleInfo xml:lang="en">
          <title> Neonatal Glucocorticoid Treatment and Predisposition
            to Cardiovascular Disease in Rats </title>
        </titleInfo>
        <name type="personal" ID="n1">
          <namePart type="family"> Bal </namePart>
          <namePart type="given">M.P.</namePart>

          <role>
            <roleTerm authority="marcrelator" type="code">aut</roleTerm>
          </role>
        </name>
        <name type="personal" ID="n2">
          <namePart type="family">Winter, de</namePart>
          <namePart type="given">R.J.</namePart>

```

```

        <role>
            <roleTerm authority="marcrelator" type="code">aut</roleTerm>
        </role>
    </name>
    <extension>
        <daiList xmlns:dai="info:eu-repo/dai" xsi:schemaLocation="info:eu-
repo/dai
            http://www.surfgroepen.nl/sites/oai/metadata/Shared%20Documents/dai-
extension.xsd">
            <identifier IDref="n2" authority="info:eu-
repo/dai/nl">157455590</identifier>
            <identifier IDref="n1" authority="info:eu-
repo/dai/nl">123456678</identifier>

            </daiList>
        </extension>
    </mods>
    </didl:Resource>
    </didl:Component>
</didl:Item>
<!-- Introducing the area for digital fulltext objects -->
<!--Bitstream no: [0] -->
<didl:Item>

    <didl:Descriptor>
        <!-- ObjectType of Item -->
        <didl:Statement mimeType="application/xml">
            <dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>
        </didl:Statement>
    </didl:Descriptor>
    <didl:Component>
        <!-- Actual resource of Item -->

        <didl:Resource mimeType="text/html"
ref="https://dspace.library.uu.nl:8443/bitstream/1874/15290/18/index.htm"/>
    </didl:Component>
</didl:Item>
<!--Bitstream no: [1] -->
<didl:Item>
    <didl:Descriptor>
        <!-- ObjectType of Item -->
        <didl:Statement mimeType="application/xml">
            <dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>

        </didl:Statement>
    </didl:Descriptor>
    <didl:Component>
        <!-- Actual resource of Item -->
        <didl:Resource mimeType="image/jpeg"
            ref="https://dspace.library.uu.nl:8443/bitstream/1874/15290/16/bal.jpg"/>
    </didl:Component>
</didl:Item>
<!--Bitstream no: [2] -->

```

```

<didl:Item>

  <didl:Descriptor>
    <!-- ObjectType of Item -->
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
      <dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>
    </didl:Statement>
  </didl:Descriptor>
  <didl:Component>
    <!-- Actual resource of Item -->

    <didl:Resource mimeType="application/pdf"
      ref="https://dspace.library.uu.nl:8443/bitstream/1874/15290/15/c1.pdf"/>
  </didl:Component>
</didl:Item>
<!--Bitstream no: [3] -->
<didl:Item>
  <didl:Descriptor>
    <!-- ObjectType of Item -->
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
      <dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/objectFile</dip:ObjectType>

    </didl:Statement>
  </didl:Descriptor>
  <didl:Component>
    <!-- Actual resource of Item -->
    <didl:Resource mimeType="application/pdf"
      ref="https://dspace.library.uu.nl:8443/bitstream/1874/15290/14/c2.pdf"/>
  </didl:Component>
</didl:Item>
<!--Bitstream no: [etc...] -->
<!-- Introducing the intermediate page -->

<didl:Item>
  <didl:Descriptor>
    <!-- ObjectType of Item -->
    <didl:Statement mimeType="application/xml">
      <dip:ObjectType>info:eu-repo/semantics/humanStartPage</dip:ObjectType>
    </didl:Statement>
  </didl:Descriptor>
  <didl:Component>

    <!-- Actual resource of Item -->
    <didl:Resource mimeType="text/html"
      ref="http://igitur-archive.library.uu.nl/dissertations/2006-1206-
200250/UUindex.html"/>
  </didl:Component>
</didl:Item>
</didl:Item>
</didl:DIDL>
</metadata>
</record>
</GetRecord>

</OAI-PMH>

```


Použití slovníků a sémantiky

Info-eu repo – jmenný prostor pro „URIfikaci“ „neURIfikovaného“ schématu a identifikátorů

Informace o jmenném prostoru info:eu-repo jsou registrovány na adrese <http://info-ri.info>

Tento jmenný prostor je autoritativní znak pro sémantické termíny, řízené slovníky a identifikátory.

Použitím tohoto jmenného prostoru mají všechny použité termíny „zastoupení na webu“. Není to tedy nadále libovolný řetězec, nýbrž obsahuje význam. Tento způsob využití jej chrání před zastaráním.

Identifikace autora

(Tato informace je převzata a upravena z evropského projektu NEEO¹⁶).

Vytváření dynamického seznamu publikací podle autora vyžaduje, aby takoví autoři byli jednoznačně identifikováni. Toho lze nejlépe dosáhnout pomocí jedinečného identifikátoru, který je přidělen každému autorovi díla. Takový identifikátor autora se nazývá Digitální identifikátor autora (DAI).

DAI je možno přidělit autorům na národní úrovni (jako v Nizozemí, kde každý autor dostává jedinečný identifikátor v systému METIS), nebo na institucionální úrovni. Je výlučnou povinností každého IR zajistit, aby autor mohl být identifikován prostřednictvím DAI a aby každý přidělený DAI byl jedinečný v daném IR.

Formát DAI

Každý IR může dodat svůj DAI ve formátu, jaký si přeje, pokud lze rozpoznat ve schématu autoritativní stranu, která vystupuje jako registrační orgán. Doporučuje se

¹⁶ Síť Evropských ekonomů online (NEEO): informace o projektu viz na adrese <http://www.nereus4economics.info/neo.html>. Informace o specifikacích DAI viz: <http://homepages.ulb.ac.be/~bpauwels/NEEO/WP5/WP5%20Technical%20guidelines.pdf>

však používat číslo dle Mezinárodní normy pro identifikaci jmen (ISNI)¹⁷. Všechny DAI musí být jedinečné po celém světě. Toho lze dosáhnout kombinací DAI s jeho autoritou (hodnota atributu autority prvku identifikátoru) nebo změnou DAI na úplný URI, který je jedinečný. Některé příklady platného kódování DAI:

```
info:eu-repo/dai/nl/12456454  
http://staff.university.eu/19262  
urn:isni:1234567-2
```

Stálost DAI

DAI by měly být trvalé identifikátory: změna DAI autora by mohla vést k inkoherentním výsledkům pro poskytovatele služby po celém světě a seznam publikací by mohl být neúplný. Například část seznamu publikací by byla přiřazena k DAI X, jiná část k DAI Y a oba dva DAI by se odkazovaly na stejného autora. Statistika stažení publikací autora by byla také nesprávná. Pokud instituce potřebuje změnit DAI svého autora z jakéhokoliv důvodu, všichni poskytovatelé služby by měli provést úplnou reharvestaci IR a přepojit přenosy na globální měřítko, aby například zajistili opětovnou správnost seznamu publikací. Omyly při použití statistických služeb by byly pravděpodobně neopravitelné. Z toho jasně plyne, že by se autorovi jednou přidělený DAI neměl měnit.

Klasifikace předmětu

Metadata dodaná prostřednictvím OAI-PHM obsahují široké spektrum záhlaví předmětů a informací o klasifikaci. Použité systémy klasifikace a záhlaví předmětů a formáty jejich prezentace se výrazně liší. Ve většině případů se tato informace objevuje v prostém formátu dc v prvku předmětu. Informace o klasifikaci se často používají k seskupení repozitáře do položek na základě aspektů orientovaných na obor. Proto se takové informace často objevují v prvku OAI setSpec. Repozitáře obsahující E-Prints (klasifikace Loc) a repozitáře se osvědčením DINI (DDC) jsou příkladem tohoto přístupu.

Nejčastěji používaná klasifikační schémata v kontextu OAI jsou:

- Library of Congress Classification¹⁸
- Dewey Decimal Classification (DDC)¹⁹
- Universal Decimal Classification²⁰

Často používané systémy záhlaví předmětů v kontextu OAI jsou

- Library of Congress Subject Headings (LCSH)

¹⁷ /ISNI) Norma se připravuje, dosud nebyly určeny žádné registrační orgány. Projekt končí v roce 2009. Číslo DAI v Holandsku vyhovují ISNI díky zapojení prostřednictvím OCLC.

<http://www.collectionscanada.gc.ca/iso/tc46sc9/docs/sc9n429.pdf>

¹⁸ <http://www.loc.gov/catdir/cpsol/lcco/>

¹⁹ <http://www.oclc.org/dewey/>

²⁰ <http://www.udcc.org/>

- Schlagwortnormdatei (SWD)

Kromě toho metadata OAI obsahují klasifikační kódy související s oborem ze schémat jako Mathematics Subject Classification(MSC) a Medical Subject Headings (MeSH), ale také informace o různých místních klasifikacích.

V současné době mají služby vycházející z těchto informací vážné problémy s vhodným získáváním informací z dodaných dat. Prvním krokem ke zlepšení situace by mělo být zaměření se na zprůhlednění používané techniky a klasifikace pro poskytovatele služby.

DRIVER doporučuje, aby repozitáře přenášely informace související s použitím záhlaví odkazujícího na klasifikaci a předmět do prvku popis odpovědi na žádost o identifikaci. Použije-li se klasifikace pro strukturování repozitáře prostřednictvím setů, klasifikační část by se v prvku předmět měla opakovat.

Optimálním postupem je přenést klasifikaci v poli URI předmětu prvku pomocí autoritativního jmenného prostoru s cílem podpořit rozpoznání klasifikačního schématu. Na základě této informace to mohou poskytovatelé služeb použít ke zřízení služeb jako klasifikační prohlížení. To zahrnuje náhradu klasifikačních kódů anglickými termíny, přeložení termínů do různých jazyků nebo sloučení klasifikačních kódů pomocí mapovacích pravidel.

URI se doporučuje používat při použití klasifikačních schémat nebo řízených slovníků, zejména když se kodifikovaná schémata používají DDCV nebo UDC. Poskytovatelé služeb mohou rozpoznat kódovací schémata snadněji, když je schéma „URIifikováno“ jmenným prostorem autority. Dojde-li ke kodifikaci schématu, použijte v kódu text čitelný pro člověka, pokud možno v angličtině, přímo pod kodifikovaným prvkem.

Například:

```
<dc:subject>info:eu-repo/classification/ddc/641</dc:subject>  
<dc:subject>Anatomy</dc:subject>
```

Pokud není použito žádné konkrétní klasifikační schéma, doporučujeme použít Deweyho desetinnou klasifikaci (DDC). Prvních 100 termínů se nazývá souhrn Deweyho desetinné klasifikace a je možno je stáhnout na adrese <http://www.oclc.org/dewey/resources/summaries/>, pokud souhlasíte následujícími podmínkami: <http://www.oclc.org/research/researchworks/ddc/terms.htm>

Slovník typu publikace

Slovník typu publikace, který je uveden níže, má v evropské komunitě repozitářů dlouhou historii. Je kombinací typů DARE převzatých ze směrnic DC, typů uvedených v certifikátu DINI a typů publikací e-Prints²¹. Na základě těchto autoritativních směrnic byly pro systém DRIVER zpracovány zdokonalené pokyny „Použití MODS v institucionálních repozitářích“, které jsou v souladu s typy publikací

²¹ Slovník Aplikačních profilů e-Prints ((Scholarly Works Application Profile - SWAP)
http://www.ukoln.ac.uk/repositories/digirep/index/Eprints_Type_Vocabulary-Encoding_Scheme

běžně používanými Informačními systémy současného výzkumu (CRIS), jako je METIS. Tento dokument byl podkladem pro typy publikací uvedené níže.

Tyto typy publikací se silně zaměřují na evropskou interoperabilitu repozitářů pouze za účelem výměny. Typy publikací se používají k přemostění sémantické mezery vytvářením společného základu a stanovením významu různých typů. Podmínky a popisy jsou zvoleny tak, aby se týkaly typů používaných při vědecké komunikaci a jsou ostatečně diverzifikovány, aby umožnily rozlišit mezi různými položkami používanými ve vědecké komunikaci, dostatečně generické pro správce repozitářů, aby byly v souladu s vhodným mapováním a nepřiliš specifické, aby se týkaly pouze jedné komunity.

Poznámka: Níže uvedené typy publikací byly vyvinuty pro účely výměny metadat ve směru k poskytovatelům služeb s celkovým zaměřením na vědeckou výměnu informací obecně a nejsou určeny pro interní použití repozitářů. Měli byste si porovnat interní typy publikací s typy uvedenými níže. Popisy byly pečlivě sestaveny pomocí odborníků na metadata a správců repozitářů. Tyto popisy pomohou při mapování místních repozitářů.

Pro typy publikací se používá zvláštní jmenný prostor s cílem zajistit, aby lidé i stroje byli schopni rozpoznat použitý slovník. Tento jmenný prostor je „info:eu-repo/semantics/“ (viz první sloupec následující tabulky). URI se používá jako předpona k termínu, který vyjadřuje typ publikace. Například URI pro články je „info:eu-repo/semantics/article“. Třetí sloupec obsahuje popisy typů publikací. To by mělo usnadnit rozhodnutí, která jsou přijímána na úrovni místních repozitářů.

Druhý sloupec obsahuje verze, které popisují stav dokumentu. To umožňuje popsat typ publikace, aniž by bylo nutné směřovat termíny s verzí nebo informacemi o stavu. Termín „PeerReviewedArticle“ je rozdělen mezi například info:eu-repo/semantics/article a info:eu-repo/semantics/accepted.

Info:eu-repo/semantics	Povolená verze	Popis
Článek	Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Článek nebo redakční článek publikovaný v časopise
Bakalářská diplomová práce	Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Nejnižší úroveň vysokoškolské kvalifikační práce (běžně po tříletém studiu). Viz také http://en.wikipedia.org/wiki/Diplom
Magisterská diplomová práce	Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Střední úroveň vysokoškolské kvalifikační práce (běžně po čtyřech nebo pěti letech studia) Viz také http://en.wikipedia.org/wiki/Diplom
Dizertace	Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Nejvyšší stupeň vysokoškolské kvalifikační práce po více než čtyřech nebo pěti letech studia. Viz také http://en.wikipedia.org/wiki/Diplom . Vše na úrovni dizertace a vyšší, co není v souladu s „Boloňskou konvencí“ bude vloženo do kategorie dizertace. Volné textové pole umožní uvést podobnosti.
Kniha	Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Kniha nebo monografie
Část knihy	Akceptováno/ Publikováno/	Část nebo kapitola knihy

	Aktualizováno/	
Recenze	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Recenze knihy nebo článku
Objekt z konference	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Všechny druhy dokumentů souvisejících s konferencí, včetně přednášek z konference, zpráv, referátů, které byly zveřejněny ve sborníku konference, příspěvky, stručná shrnutí zpráv přednesených na konferenci a plakáty konferencí.
Přednáška	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Přednáška nebo prezentace přednesená v průběhu akademické akce, například inaugurační řeč. Nepatří sem přednáška na konferenci (viz položka konference).
Pracovní dokument	Návrh/vystaveno	Předběžný vědecký nebo technický dokument, který byl zveřejněn v několika institucích, kde probíhá výzkum. Známe také pod názvem výzkumný dokument, memorandum o výzkumu nebo diskuzní dokument. Pokud jde o preprint, rozdíl je v tom, že pracovní dokument je zveřejněn v několika institucích. Příklady: pracovní dokumenty, zprávy o výzkumech, memoranda o výzkumech a diskuzní dokumenty
Preprint	Návrh/Vystaveno/	Stejně jako pracovní dokument je to předběžná vědecká nebo technická zpráva, ale není zveřejněna v několika institucích. Cílem tohoto dokumentu je být zveřejněn ve vědeckém časopise nebo jako kapitola knihy.
Zpráva	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Je to více méně zbytková kategorie a zahrnuje zprávy komise, memoranda, zprávy o externích výzkumech, interní zprávy, statistické zprávy, zprávy financujícímu orgánu, technickou dokumentaci, položky které mají být přeloženy v rámci projektu atd. Nepatří sem zprávy z konference (Viz položka konference).
Anotace	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Poznámka k soudnímu rozhodnutí
Příspěvek do periodika	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Příspěvek do novin, týdeníku nebo časopisu nebo jiného neakademického periodika
Patent	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Patent
Další	Návrh/Vystaveno/ Akceptováno/ Publikováno/ Aktualizováno/	Zahrnuje zejména nepublikační údaje jako jsou údaje o výzkumu, audio-vizuální materiály, animace atd.

Odvozeno z:

- slovník typů elektronických tisků <http://purl.org/eprint/type/>

Použití příkladů s úplným řetězcem včetně URI info:eu-repo:

```
<dc:type>info:eu-repo/semantics/article</dc:type>
<dc:type>info:eu-repo/semantics/accepted</dc:type>
```

Řetězec „info:eu-repo“ je vždy připojen k termínu. Určuje proto autoritu použitého řízeného slovníku.

Jmenný prostor `http:// infor-uri.info`

Další podrobnosti o použití DC:Type s verzemi viz část Type na straně 48 v kapitole „Použití metadat OAI_DC“

Slovník verze

Tato část pojednává o verzích, které popisují stav dokumentu. Zavedli jsme informace o verzi, aby bylo možné popsat typ publikace bez nutnosti směřovat termíny s verzemi nebo informacemi o stavu. Například termín „PeerReviewedArticle“ může být rozdělen mezi `info:eu repo/semantics/article` a `info:eu repo/semantics/accepted`.

Slovník verzí je odvozen od <http://www.lse.ac.uk/library/versions/>, což je projekt financovaný JISC nazvaný VERSIONS (Verze elektronických tisků - Studie požadavků uživatele a Průzkum potřeby norem). Tento projekt řeší problémy a nejistoty týkající se verzí a akademických dokumentů v digitálních repozitářích. Projekt VERSIONS má za cíl vybudovat důvěru všech zainteresovaných osob v depozitáře s otevřeným přístupem a v jeho rámci byla vytvořena sada nástrojů, které je možno najít na adrese: http://www.lse.ac.uk/library/versions/VERSIONS_Toolkit_v1_final.pdf

Info:eu-repo/semantics	Popis
Návrh	Ranná verze rozeslaná jako práce, na které se ještě pracuje
Předložená verze	Verze, která byla prezentována v časopise k hodnocení ze strany specialistů z oboru (peer review)
Akceptovaná verze	Autorem vytvořená verze, která zahrnuje poznámky hodnotitelů a je verzí schválenou ke zveřejnění
Publikovaná verze	Vydavatelem vytvořená publikovaná verze
Aktualizovaná verze	Verze aktualizovaná od doby publikace

Kódovací schémata

Pokyny k DRIVER používají následující kódovací schémata:

Název	Pole	Schéma
Autor	<code>dc:creator</code>	Bibliografický styl psaní APA jako v referenčním seznamu. Skladba: příjmení, iniciály (první jméno) [http://en.wikipedia.org/wiki/Apa_style#Reference_list]
Příspěvatel	<code>dc:contributor</code>	Bibliografický styl psaní APA jako v referenčním seznamu. Skladba: příjmení, iniciály (první jméno) [http://en.wikipedia.org/wiki/Apa_style#Reference_list]

Jazyky	dc:language	ISO 639-3 Skladba: 3 znaky [http://www.sil.org/ISO639-3/codes.asp]
Data	dc:date	ISO 8601 [W3CDTF] Skladba: YYYY-MM-DD, MM a DD jsou nepovinné [http://www.w3.org/QA/Tips/iso-date]
Formáty	dc:format	Seznam typů internetových médií registrovaných IANA (typy MIME) [http://www.iana.org/assignments/media-types/]
Území	dc:coverage	ISO 3166 (země) [http://www.iso.ch/iso/en/prods-services/iso3166ma/02iso-3166-code-lists/index.html]
Oblast	dc:coverage	Rámeček [http://dublincore.org/documents/dcmi-box/]
Zeměpisné názvy	dc:coverage	Zeměpisné názvy z Thesauru [http://www.getty.edu/research/tools/vocabulary/tgn/]
Časové období	dc:coverage	Doba DCMI [http://dublincore.org/documents/2000/07/28/dcmi-period/]
Informace o citacích	dc:source	Pokyny ke kódování citací z literatury v metadadech dle Dublin Core [http://dublincore.org/documents/dc-citation-guidelines/] jako v dcterms:bibliographicCitation

Přílohy: Budoucí zájmové body

Příloha: Použití značek kvality

Pokyny k DRIVER verze 2.0 obsahují základní informace od významu kvality a interoperability. Značky kvality je možno používat k zajištění stabilních a spolehlivých repozitářů, které budou mít delší trvanlivost a bude je také možno používat jako archívů pro dlouhodobé uchování.

Příklady značek kvality mohou být: Razítko o schválení dat nebo Osvědčení DINI.

Příloha: Použití stálých identifikátorů

Stálé identifikátory webových zdrojů jsou potřebné k vytvoření stabilní a spolehlivé infrastruktury. To se netýká technických podrobností, ale hlavně dohod na organizační úrovni.

Pokyny k DRIVER mohou obsahovat určitá doporučení k implementaci určená pro správce repozitářů. To vychází ze Zprávy o trvalých identifikátorech projektu PILIN.

Plán implementace je uveden níže.

Je třeba jasně vysvětlit, jak se to má k výměně metadat oai_dc.

V době před digitalizací dokumentů byl vyvinuto Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN) jako jedinečný komerční identifikátor knihy. Každé vydání a obměna (kromě přetisku) knihy dostalo číslo ISBN. V digitálním věku stále roste potřeba takového jedinečného číselného identifikátoru také pro digitální publikace. Kromě toho nejen pro publikace, ale také pro všechny druhy digitálních objektů.

Na internetu považujeme za identifikátor digitálního objektu URL. Ale všichni dobře známe nefungující nebo mrtvé odkazy, které odkazují na webové stránky, které jsou trvale nedostupné.

URL se časem může měnit s ohledem na přesuny na serveru a jiné technické příčiny a to má nežádoucí dopady na odkazy a citace ve vědecké komunikaci.

Proto je třeba zavést „trvalý identifikátor“, se kterým by digitální objekt byl trvale spojen. Číslo trvalého identifikátoru vždy odkazuje na digitální objekt, ke kterému byl přiřazen bez ohledu na základní technologii lokátoru (nyní jsou to webové adresy, v budoucnu však může být umístění objektu úplně odlišné).

V několika zemích byl vyvinut systém takového trvalého identifikátoru a byly nastaveny národní resolvers. Resolver je služba pro přeměnu a přesměrování, které mění řetězec znaků na URL a provozují je národní organizace. Běžnými identifikátory používanými ve vědecké komunikaci jsou DOI, HANDLE a URN:NBN. V případě DOI a HANDLE v USA je mechanismus změny a přesměrování v CNRI²³. Pokud jde o

---

²³ CNRI: <http://www.cnri.reston.va.us>

URN:NBN, tento mechanismus provozuje některá národní organizace, často tak činí Národní knihovna.

Každý digitální objekt má navždy přiřazené číslo, kterým se identifikuje. I když se technologie posune dopředu, národní knihovna zajistí, aby bylo možno dokumenty číst. Ale dokumenty musejí být také dohledatelné. Trvalý identifikátor zajišťuje možnost zjistit jejich umístění. Stabilní informační infrastruktura o něco zvyšuje spolehlivost citací z výzkumů.

V současné době jsou metodami stále identifikace URN:NBN a HANDLE. Protože jmenné prostory URN:NBN jsou distribuovány řízeným způsobem, očekávali bychom, že tato metoda bude uznána za autoritativní, protože DOI má dobrou pověst.

Rozdíl mezi trvalými identifikátory popsali Hans-Werner Hilse a Jochen Kothe v Implementaci trvalých identifikátorů²⁴. Existuje také článek Trvalé identifikátory: Zvažování možností²⁵ zveřejněný v Ariadne, vydání 56, autorka Emma Tonkin.

Použití trvalých identifikátorů v sobě nese povinnost na straně repozitářů udržovat trvalost identifikátoru po dlouhé časové období! Taková trvalost může být zaručena v tzv. „důvěryhodných repozitářích“ s příslušnou certifikací. Viz Příloha: Použití značek kvality na straně 90.

Další informace viz <http://www.persistent-identifier.de>
a <https://www.pilin.net.au/>

Skandinávské země, Německo, Česká republika a Nizozemí využívají URN:NBN. Hlavním důvodem výběru URN je skutečnost, že se jedná o internetový standard, který je odolný proti změnám v budoucnosti. Jedinou nevýhodou je v tomto okamžiku skutečnost, že urn se nedá použít bez použití rozlišovací adresy http v předponě. Na integraci URN do systému DNS²⁶ je třeba ještě pracovat využitím záznamů NAPTR²⁷, který se také používají pro telefonní hovory VOIP.

Norsko, Švédsko, Finsko a Nizozemí nedávno předložily slibný návrh na Celosvětový rezolver nebo Trvalé identifikátory (URN:NBN). Ve spolupráci se zástupci Hopkinsovy univerzity a Univerzity Berkeley (USA) byl zpracován pracovní koncepční dokument²⁸ globálního rezolveru (GRRS). Tento GRRS integruje čtyři různé národní rezolvery do jednoho celosvětového. GRSS (n2t.info) přijímá identifikátory z pluginů prohlížeče a přesměrovává prohlížeč na vhodný národní rezolver, kde je prohlížeč opět přesměrován na aktuální místo webového zdroje. Architektura tohoto vícesystémového procesu je uvedena níže.

²⁴ Hilse, H., Kothe, J., Implementing Persistent Identifiers, KNAW,
<http://www.knaw.nl/ecpa/publ/pdf/2732.pdf>

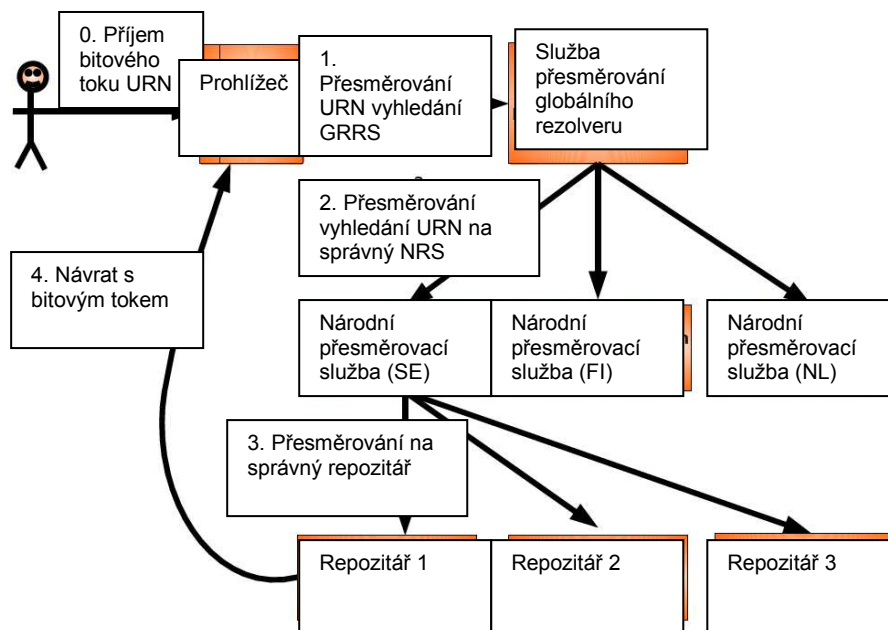
²⁵ Tonkin, E., Persistent Identifiers: Considering the Options, Ariadne, issue 56,
<http://www.ariadne.ac.uk/issue56/tonkin/>

²⁶ DNS-URN integration
<http://www.persistent-identifier.de/english/335-project-proposal.php#URNscope>

²⁷ Záznam NAPTR: http://en.wikipedia.org/wiki/NAPTR_record

²⁸ Global Resolution Proof of Concept:

<http://www.surfgroepen/sites/surfshare/public/software/pihandler>

Plán implementace využití stálých identifikátorů URN:NBN

Především bychom rádi řekli, že trvalost identifikátorů a webových zdrojů nespočívá nyní v technologii, která je používána, ale v organizaci udržitelných modelů provozu. Více informací o trvalých identifikátorech je možno dohledat v úspěšném Projektu propojování trvalých identifikátorů (Persistent Identifier Linking (PILIN))²⁹ v Austrálii, který je součástí projektu ARROW³⁰.

Ke zřízení programu trvalých identifikátorů na základě identifikátorů URN Národních bibliografických čísel (NBN) a rezolveru je třeba učinit následující kroky:

1. Pracovní skupina: Vytvořte pracovní skupinu, která bude řídit všechny technické a organizační věci takového projektu. Popřemýšlejte také o skladbě, která bude použita. Například: urn:nbn:{country}:{sub-namespace}:{repositoryid}-{localid}. „country“ je krátký název země, „sub-namespace“ představuje webové zdroje, které pocházejí z repozitáře, „repositoryid“ je dvojčíselné vyjádření repozitáře a „local id“ je identifikátor vytvořený v depozitáři. To může například vést ke vzniku následujícího identifikátoru publikace urn:nbn:ie:ui:21-1234/5678.

2. Formality: Protože je jmenný prostor urn:nbn:ie standardně rezervován pro národní knihovnu, je třeba se s ní dohodnout o použití dílčího jmenného prostoru pro vědecké materiály. Takové jméno by mělo být krátké a nemělo by mít žádný sémantický význam. Například urn:nbn:ie:ui nebo urn:nbn:ie:oa nebo urn:nbn:ie:sp.

3. Registrační orgán: vytvořte registr, ve kterém je repozitářům přiřazeno krátké náhodné dvoumístné číslo. Tím dojde k vytvoření dílčího jmenného prostoru, ve kterém může repozitář autonomně distribuovat trvalé identifikátory pro účely publikace. Například Trinity College Dublin (TCD) je registrována pod číslem 21. Jmenný prostor TCD, který se použije ve jmenném prostoru, bude urn:nbn:ie:ui:21.

²⁹ Persistent Identifier Linking Infrastructure project: <https://www.pilin.net.au/>

³⁰ ARROW project: <http://www.arrow.edu.au/>

4. Implementace na místní úrovni: Každý repozitář musí vytvořit trvalé identifikátory pro každou publikaci v jejím jmenném prostoru, který je k dispozici a uložit takový identifikátor do záznamu v databázi. Například TCD může použít stávající identifikátory za jmenným prostorem a za ním uvést pomlčku. V případě, že TCD použije nástroj HANDLE, identifikátor publikace by mohl vypadat takto: urn:nbn:ie:ui:21-1234/5678. (Určitě uložte identifikátor a nevytvářejte je letmo. V případě přesunu databáze se tato čísla mohou měnit a docházet ke ztrátě trvalosti).

5. Přesun identifikátorů a URL: Každý depozitář musí vygenerovat balíček DIDL, který obsahuje URN a URL. Viz část MPEG-21 DIDL v hlavní zprávě.

6. Národní přesměrovací služba: Národní resolver může být vytvořen harvestováním balíčků DIDL z každého repozitáře, ve kterém jsou extrahovány a uloženy URL a vazby na ně. Je nutno vytvořit umístění na webu v případech, kde by uživatel nebo stroj mohl získat přesměrování identifikátoru. Například <http://resolver.ie>, kde uživatel může zadat identifikátor a získat stávající umístění webového zdroje.

Například <http://resolver.ie/urn:nbn:ie:ui:21-1234/5678> přesměrováno na <http://repository.tcd.ie/1234/5678>.

Příloha: Využití výměny statistických dat o použití

Tato část se v konečném vydání Pokynů k vizi DRIVER verze 2.0 neobjeví. Tato část bude čerpat ze zkušeností a optimálních postupů ze dvou evropských projektů, které harvestují zprávy COUNTER z repozitářů, aby pak představily souhrnné statistické údaje.

PIRUS: Statistické údaje o využívání vydavatelských a institucionálních repozitářů

Cílem tohoto projektu je zpracovat zprávy o využití v souladu s COUNTER na úrovni jednotlivých článků, které by mohly být implementovány entitami (vydavatel, agregátor, IR, atd.), které provozují stránky obsahující články z časopisů a umožní zaznamenat použití výstupů z výzkumu, sepsání zpráv a konsolidaci na celosvětové úrovni standardním způsobem“.

Citace z <http://www.jisc.ac.uk/whatwedo/programmes/pals3/pirus.aspx>

Kontakt na projekt: Peter Sheperd na adrese pshepherd@projectcounter.org

Statistické údaje o otevřeném přístupu

„Snadnost přístupu, jaký umožňují publikace s otevřeným přístupem bez jakékoliv potřeby ověření, finančních transakcí nebo osobní identifikace, velmi usnadňuje dosažení uspokojivé úrovně přijetí vědeckou veřejností. Toto a podobné hypotézy je možno ověřit empirickými analýzami.

1. Co je třeba ke shromažďování dat?
2. Jak je možno je převést poskytovateli statistických údajů?

Projekt Statistické údaje o otevřeném přístupu (OA-S) je společný projekt, který řeší tyto otázky. Projekt byl zahájen v červenci 2008 a jeho předmětem je vybudování infrastruktury pro standardizovanou akumulaci různorodých webových registračních údajů s důrazem na institucionální repozitáře. V těsné spolupráci se sítě repozitářů s otevřeným přístupem (OA-N) budou uživatelům zpřístupněny různé služby s přidanou hodnotou.“

Citace z <http://www.dini.de/projekte/oa-statistik/>

Předběžné výsledky projektu Statistické údaje o otevřeném přístupu

Cíle Statistických údajů o otevřeném přístupu

Naším cílem je vyprodukovat platné a spolehlivé statistické údaje o použití dokumentů vycházejí pouze z informací shromážděných z úrovně http.

Existují dva hlavní problémy, které řešení současné normy, které generují většinu potřebných úprav:

- Identifikace jiného než lidského přístupu
- Oprava několika kliky

Kromě toho zkoumáme množství dat a úsilí potřebné k vytvoření komplexní statistiky, například na co uživatelé prohlížečů klikají (click-stream), aniž bychom při tom porušovali právo na soukromí. Na konci této strany je uvedena srovnávací tabulka včetně odkazů na všechny uvedené normy. Podobný popis OA-S je možno najít na adrese <http://www.dini.de/projekte/oa-statistik/#c1203>

Statistiky o použití a dokonce ještě důležitější hrubé údaje o použití je třeba popsat na abstraktní úrovni. Není dostatečné definovat derivát Apache Acces Log, protože existuje obrovské množství různých softwarových řešení, která se používají při provozu fulltextového repozitáře. Mnohé z nich dokonce neprodukují změnové soubory, když už necháme stranou využití serveru Apache.

Informace potřebné k vytvoření COUNTER, LogEC a IFABC

Poznámka: Názvy polí mohou i přesto podléhat změnám s tím, jak se projekt rozvíjí.

Název pole OA-S	Popis	COUNTER	LogEc	IFABC -
Identifikátor dokumentu	Jednoznačná značka identifikující fulltext	potřebný	potřebný	potřebný -
Formát souboru	Formát souboru odpovědi serveru (např. HTML nebo PDF)	potřebný	potřebný	potřebný -
Typ služby	Charakter odpovědi serveru (například plný text, abstrakt)	potřebný	potřebný	- -
Doba požadavku	Doba zpracování požadavku na sekundy	potřebný	potřebný	potřebný -

Pokyny Driver 2.0

IP	Adresa IP uživatele (klient)	potřebný	potřebný	Identifikátor IF pracovního cyklu není dostupný: potřebný -
Identifikátor pracovního úkonu	Server vygeneroval jednoznačnou značku pracovního cyklu/ návštěvy	nepovinný	-	IF IP není dostupný: potřebný -
Zástupce uživatele	Řetězec zástupce uživatele klienta vznášejícího požadavek	potřebný	potřebný	IF pracovní cyklus-ID není dostupné: potřebný -
Kód stavu HTTP	Kód stavu serveru požadavků na http	potřebný	potřebný	potřebný -
Odeslané byty	Velikost odpovědi serveru	-	-	Formát souboru IF není HTML: potřebný

Další informace v souladu s kontextovými objekty OpenURL

Následující pole jsou důležitá v zájmu našeho vyspělého výzkumu a jsou tedy implementována od počátku.

Referrer	Jednoznačný identifikátor serveru, který vytvořil kontextový objekt -
Jednotka refererru	Jednoznačná značka původního objektu (například stránka abstraktu, která obsahuje odkaz na úplný text).

Další doporučení

Stavy a vlastnosti programového vybavení repozitáře je třeba dodat z dostupných údajů.

Příklady:

- Zaměření stránky ve výsledcích prohledávání stránek
- ID stávajícího dokumentu
- Argumenty pro vyhledávání a zobrazení výsledků
- Stránka abstraktu vs. stránka s úplným textem
- Administrativní úkony
- Přetažení dokumentu
- Umístění metadat

Pokyny Driver 2.0

Měly by existovat spolehlivé informace o původu klienta (tj. referrer). Například by mělo být možné říci, zda se klient dostal do souboru přes hlavní stránku nebo přes odkaz v RSS zdroje repozitáře.

V případě několika několik souborů o činnosti serveru je povinné synchronizovat systémový čas na všech souvisejících serverech repozitáře.

Tabulka norem používání webu

URL poskytovatele	Sčítací klauzule	Časové rozpětí několika kliků	Identifikace uživatele	Klauzule o vyhledávacím programu	Identifikace vyhledávacího programu	Zpráva o počtu stran vyhledaných programem
Zásady postupů COUNTER	Stav kódu HTTP je 200 nebo 304.	Pro HTML 10s, pro PDF 30s	Alespoň IP, pokud možno pracovní cyklus	Robot, Prefetch, Caching, současné vyhledávání několika zdrojů	Černá listina, záhlaví http klienta	Zvláštní zpráva
O logEc	Stav kódu je 200, 206, 301, 302 nebo 304.http	Jeden kalendářní měsíc	IP	Roboti, automatické stažení (wget)	Přístup robots.txt; počet požadavků 10 000 položek / měsíc, přístup třídy C 10 % inventáře, známý robot – doména/IP	Zvláštní sloupec ve zprávě
Interoperabilní statistické údaje o repozitáři	Kód stavu http je 200 pro abstrakt nebo úplný text	24 hodin	IP	Vyhledávací stroj Vyhledávací programy + automatická AWStat černá listina skartováno		
AWStats	Standard: Kódy stavu HTTP{200;304}	Standard: 1 hodina	IP	Vyhledávací stroj Vyhledávací program	Černá listina	Zvláštní sloupec ve zprávě
IFABC	HTML: Vyhledávání, pixel, další: přenesené byty 95 % velikosti souboru	Každé zobrazení stránky se počítá jen jednou za celou návštěvu. Návštěva znamená řadu kliknutí od stejného IP. Počet / pracovních cyklů – ID méně než	IP+ zástupce uživatele, cookies, návštěva, připojení	Vyhledávací stroj Vyhledávací programy Automatické stažení (nepovinné)	Vlastní černá listina	Skartováno

		30 minut odděleně.				

Digital Repository Infrastructure Vision for European Research

Využití práv k duševnímu vlastnictví (PDV)

Tato část se týká důležitého problému využití práv a práv k uložení. Je třeba je uplatnit v praxi. Pokyny k DRIVER by měly obsahovat informaci o tom, jak by měly být dány k dispozici údaje o využití a jak by měly být formátovány v metadatech.

Podkladem pro tuto část bude Soubor nástrojů k autorským právům zpracovaný SURFfoundation a JISC, který zohledňuje Zwollské zásady.

Viz: <http://copyrighttoolbox.surf.nl/copyrighttoolbox/>, kde jsou uvedeny další informace.

Další informace k autorským právům a povolení k ukládání, použití a opětovnému použití viz <http://www.surfoundation.nl/smartsite.dws?ch=AHO&id=13591>

Při otevřeném přístupu je s právy k duševnímu vlastnictví nutno nakládat správně. I když je dokument otevřeně přístupný, mohou autorská práva omezit použití nalezeného materiálu. Creative Commons poskytuje zdarma nástroje, které dovolují autorům, vědcům, umělcům a pedagogům snadno si označit svá tvůrčí díla včetně míry volnosti, jakou jim chtějí dopřát. Můžete použít následující nástroje CC ke změně podmínek svých autorských práv: „veškerá práva vyhrazena“ až „Některá práva vyhrazena“.

Pro vědecké účely, aby bylo možno šířit znalosti co nejsvobodněji bez ztráty povědomí o autorství, lze využít licenci Creative Commons BY-SA pro vaši příslušnou oblast.

To znamená:

- SA – stejné sdílení: každý smí použít váš materiál, je povoleno dokonce i komerční využití
  - Poznámka 1. každá strana, bez ohledu na to, zda provozuje komerční aktivity, je povinna obstarat si stejné povolení pro odvozené práce. V důsledku toho nedojte k izolaci znalostí v dokumentu.
  - Poznámka 2: Je však možné, že dojde ke zpomalení inovace, protože některé strany nechtějí používat stejný povolovací model při odvozování
- BY: Každý je vždy povinen učinit odkaz na vaše jméno jako původního tvůrce (takže budete dostávat kredity za příspěvky).

Pokud použijete autorská práva, doporučujeme použít autorská práva s dobrým popisem použití.

Pokyny Driver 2.0

Například: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/nl/>

V nekvalifikovaném Dublin Core se licence stávají strojově čitelnými tím, že použijete následující:

```
<dc:rights>http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/uk/</dc:rights>  
<dc:rights>cc-by-sa, Andrew Smith</dc:rights>
```

Úplný technický přehled viz část Práva na straně 55.

Další informace k dispozici také na adresách:

- <http://copyrighttoolbox.surf.nl/copyrighttoolbox/>
- <http://sciencecommons.org/projects/publishing/>
- <http://creativecommons.org>
- <http://www.surffoundation.nl/smartsite.dws?ch=AHO&id=13591>